

MUNKAHIREK

East Akron, O. Egy testvérünk írja innen május 17-iki kelettel, hogy itt a munka megcsappant az utóbbi időben, hetenkint 4-5 napot dolgoznak és azt beszélnek, hogy hogy a 3 shifta meg fog szünni teljesen. A bevándorlótól nem a legjobban kezdenek banni, így pl. aki nem polgár, az 60-70 cent fizetést kap óránként, akármennyi ideig is dolgozik a telepen, a polgár pedig rögtön 75 centet kap és 6 hónap múlva 80-85 centig is felmehet. Bányát 45 dollárért lehet kapni és egy 6-7 szobás ház 75-85 dollár havonta. Fenti adatok a gummygárra vonatkoznak.

Oak Creek, Col. Innen írják testvéreink, hogy a munka az utóbbi időben nagyon rosszult megy, alig dolgoznak az utolsó hónapokban valamik. Az utak nagyon rosszaz és így kevés vasuti kocsi lehet kapni.

Barryburg, W. Va. Testvéreink írják, hogy az utóbbi időben a munka itt jól megy, naponta dolgoznak. A bánya egyenes, a szén 8-9 láb magas, néhol van egy kevés víz, de ott két centtel többet fizetnek. Gáz vagy lejárókö nincs. Karbájd lámpával dolgoznak. A szénét tonnaszámmal fizetik masina után 62 centtel, pikk munka is van, ezért 82 centet fizetnek, vegyes mérésel. Az embe- rekkel jól bannak. Az utolsó hat évben szencsétlenség nem történt. Az élelmiszerek és lakások árai olyanok, mint máshol.

Louise, W. Va. Bónus Mihály testvér írja, hogy a munka itt mostanában lassan megy, két-három fél napot dolgoznak. A bánya egyenes, a szén 4 és fél láb

magas. Viz van egy kevés, gáz nincs, lejárókö van. Karbájd lámpával dolgoznak. A szénét tonnaszámmal fizetik vegyes mérésel masina után 77 centtel. Szerencsétlenség nem szokott történni. A bánásmód elég jó. Az élelmiszerek és lakás árai olyanok, mint máshol.

Clifford, Ill. Vigh Imre testvér írja, hogy a munka itt nem a legjobban megy, 2-3 napot dolgoznak. A bánya gecsés, a szén 7-9 láb magas, viz néhol akad egy kevés, gáz csak nagyon ritkán található nagyon kis mennyiségben, lejárókö nincsen. Karbájd lámpával dolgoznak. A szénét tonnaszámmal fizetik vegyes mérésel szaletlövés után 1 dollár 4 centtel. Szerencsétlenség igen ritkán történik, a bánásmód elég jó. 4 szobás ház 8 dollár 50 cent villanyvilágítással. Az élelem elég drága. Új munkásokat vesznek fel.

Burgettstown, Pa. Benkó János testvér írja, hogy a munka itt most rosszult megy. A drágaság nagyon nagy, egy font cukor 32 cent.

Zeigler, Ill. Árvay András testvér írja, hogy a munka itt elég jól megy, hetenkint 5-6 napot áll dolgoznak. A bánya gecsés, a szén 7-12 láb magas. Viz csak az entekben van ritka helyen, gáz is kevés van az entekben, lejárókö nincs, mert tapszén marad. Karbájd lámpával dolgoznak. A szénét masina vágja és vegyes mérésel tonnánként 82 és fél centet fizetnek. Szerencsétlenség nagyon ritkán történik. A bánásmódról nincs semmi panasz. Az élelmiszerek és lakások árai olyanok, mint máshol. Minden héten vesz-

nek fel egy-két munkást, de házat nehezen lehet kapni.

Edenborn, Pa. Kurátor István testvér írja, hogy a munka itt jól megy, hetenkint hat napon áll dolgoznak. A bánya gecsés, a szén 8-10 láb magas, viz van egy kevés, gáz van, lejárókö nincsen. Villanylámpával dolgoznak, a szénét kárészámra fizetik masina és diggolás után. Kisebb baleseteket kivéve szerencsétlenség már régen nem fordult elő. A telepen a munkásokkal nagyon jól bannak, különösen szeretik a magyar bányászt. Az élelmiszerek árai olyanok, mint máshol, a lakás ára 10 dollár havonta, villanyval és vízzel. Magyar munkást szívesen vesznek fel, más nemzetiségűre nincs szükség. Kurátor testvér ajánlja ezt a helyet a magyaroknak.

Stone, Ky. Moldován György testvér írja, hogy az itteni bányában a munka elég jól megy. A bánya szlopos, a szén 4-6 láb között váltakozik, viz van néhol, de azért fizetnek 50 centet járdonként, gáz nincsen, lejárókö van, azért is fizetnek incsenként 12 centet. Szabad karbájd lámpával dolgoznak. A szénét kárészámra fizetik masina után. A fizetés 90 cent, egy dollár és egy dollár és 10 cent. Szerencsétlenség ritkán fordul elő, a munkásokkal elég jól bannak. Az élelmiszerek és lakás árai olyanok, mint máshol. Munkásokat vesznek fel, Moldován testvér ajánlja ezt a helyet a magyar bányászoknak.

Arden, W. Va. Papp István testvér írja, hogy a munka itt nem a legjobban megy. Nagy a káréhiány és így csak akkor dolgoznak, ha van vasuti kocsi. A bánya egyenes, lejárókö akad egy kevés, ezért fizetnek. Viz is akad néhol, ezért is megfizetnek. A szénét tonnaszámmal fizetik vegyes mérésel, pikk után \$1.04-el, masina után 82 centtel. Gáz a bányában nincs, karbájd lámpával dolgoznak. Papp testvér itt az egyetlen magyar jelenleg, korábban volt több is.

Toms Creek, Va. Klicská Arnold testvér írja, hogy a munka nem a legjobban megy, mert hetenkint csak 3 napot dolgoznak. A bánya egyenes, a szén 5-6 láb magas, viz van néhol egy kevés, gáz nincsen, lejárókö van 3 és 5 incsnyi. Karbájd lámpával dolgoznak. A szénét kárészámra fizetik masina után \$1.55-el. Szerencsétlenség nagyon ritkán történik, az emberekkel árai olyanok, mint máshol. Új embereket vesznek fel, ha a munka jobban megy, Klicská testvér ajánlani fogja ezt a helyet a magyaroknak.

Ethel, W. Va. A Cleveland Cliffs Iron Co. értesít bennünket, hogy egy korábban erről a telepről közt munkahírünk nem felelt meg a valóságnak, annál kevésbé, mert a munkahír beküldője sohasem dolgozott a társaság bányájában. Az etheli kompánia

kijelenti, hogy ez a társaság mindig sokkal jobban bánt a bevándoroltakkal, mint sok más társaság, ezt az is bizonyítja, hogy Ethelen sohasem volt hiány bevándorolt munkásában. A fizetések jók, \$1.05-től \$1.50-ig fizetnek kárénként. A telepen szórakozó helyek, templomok és jó iskolák vannak. A társaság ezzel is elismerését akarja bizonyítani munkásaival szemben.

HELYREIGAZÍTÁS.

Lapunk egyik korábbi számában tudattuk "Bányászhalál" címen Ugri József testvér balesetét és megjegyeztük, hogy a szerencsétlenül járt testvér a Kohányi Egyesület tagja volt. A híradásban a Kohányi Egyesület nevét tévesen közöltük a Tugriveri egyesület neve helyett, így tehát újra közöljük a hirt helyesbítve a Tug River egyleti tagok figyelmébe ajánlván.

BANYÁSZHALÁL.

Filbert, W. Va. Vince János testvér tudatja velünk, hogy a filberti bányában magyar vér öntözte a bánya földjét.

Ugri János testvér az áldozat, aki Szilágymegye Ákos nevű községből jött ki Amerikába. Ugri testvér hosszabb ideig Chicagóban dolgozott, legutóbb két évig volt Filbert, W. Va.-ban. Május 14-én a bányában egy olyan hatalmas kő szakadt le Ugri József fele, hogy a szerencsétlen testvér azonnal meghalt.

A szerencsétlenül járt testvér holttestét a 10. számú temetőben temették el az ottani és környékbeli magyarság részvételével. A temetési szertartásokat Erdélyi ref. pap végezte. Halálát neje, született Turbuc Lina gyászolja, akinek gyásza annál súlyosabb, mert a szegény asszony teljesen egyedül maradt.

Ugri testvérünk példája is mutatja, hogy mennyire szüksége van minden embernek az egyesületre, mert senki sem tudhatja, hogy mikor talál rá a halál.

Vince testvér kéri a Tug Riveri egyesületi tagokat, hogy a haláleseti járulékat szíveskedjenek 60 nap alatt vagy a központi pénztárhoz, vagy a fiókhöz befizetni.

Az elhunyt testvér özvegye ez uton is köszönetet mond egy az egyleti tagoknak, mint a magyar bányászoknak és a II. Rézbandának, amiért a temetésen olyan szép számban megjelentek és résztvettek gyászában.

Angolul tanulnak a németek.

Berlini jelentések szerint, Németországban nagyban felszaporodott az idegen nyelvű iskolák száma, ahol a tanulók tulnyomórésze az angol és spanyol nyelv elsajátítására törekszik. Ez a hirtelen jött tanulási vágy annak tulajdonítható, hogy a németek nagy számban készülnek kivándorolni Észak és Dél-Amerikába.

A bányászok és a Rákóczy Egylet

A Bridgeporton székelő Rákóczy Egylet a legutolsó konvencióján a bányászokkal is foglalkozott, és elhatározta, hogy ezután a bányák vidékén is terjeszkedni próbálnak.

Tudomásunk szerint nem volt benn eddig sem a testület alapszabályaiban, hogy bányászokat nem vesznek fel, de nem is látták zivenes a bányászt, s nem akartak a bányák vidékén terjeszkedni.

A magyar bányászoknak nem esett nagyon jól ez a megkülönböztetés, s nem tartották azt sem helyesnek, sem igazságosnak, de belenyugodtak a Rákóczi Egylet álláspontjába, mert a Verhovay Segélyegyletnél megtalálták maguknak a biztosítást.

Akinek kevés volt egy egylet, annak nyitva volt az ut a Bridgeporti Szövetségbe, ahol szintén nagy számban vannak elégedett bányász tagok.

Sem a Verhovay Segélyegylet, sem a Bridgeporti Szövetség nem jártak rosszul a bányász tagokkal.

A bányász mesterség veszedelmesebb ugyan, mondjuk a földművelésnél, de nem sokkal veszélyesebb az amerikai gyári munkánál.

S mivel a bányászok, legalább a multban, jól kereső emberek voltak, többen távoztak közülük az óhazába, többen hagyták az egyletnek, amit tagdíjakban befizettek.

Ugy látszik belátta most mindent a Rákóczy Egylet is, és nekünk semmi okunk sincs, hogy ezt a határozatot ne szívesen vegyük tudomásul.

A bányászoknak jól fog esni, hogy a Rákóczyak és a magyar bányászok közeledni fognak egymáshoz és hogy ehhez a közeledéshez az első lépést a Rákóczyak tették meg. Mert a bányászok bajosan léptek volna elsőt.

A magyar bányászok vannak abban a helyzetben, hogy a két régi egyletük mellett még egy harmadiknak a számára is nyújthatnak alkalmat a taggyűjtésre. Mert a mai viszonyok mellett kis pénz az az örökség, ami ezelőtt egy pár évvel elég tekintélyes összeg volt két egylet részéről.

A bányászok nem igen ismerik a Rákóczy Egyletet, tudomásunk szerint csupán egyetlenegy fiókjá van bányatelepen, s az egylet dolga, hogy velük önmagát megismertesse.

Amit gondoskodni fognak róla, hogy a testületet a bányászok megismerhesék, bizonyára meghozza a gyümölcsét a nagygyűlésük elhatározása, s egy pár év alatt valószínűleg szép számú bányász-ság csatlakozik majd ehhez az egylethez is.

Szabó Gyula ur szíves volt lapunk képviselétét Avella, Pa és környékén elvállalni. Szabó urnak jogában áll hirdetéseket és előfizetéseket felvenni és a felvett összegeket nevünkben nyugtáznai. Szabó Gyula egyben a Magyar Bányászotthon megbízottja is.

BÜSZKESÉGÜNK EZ A JELVÉNY

Himler State Bank

ALAPTŐKE 25,000.00 TARTALÉK 6,250.00

BANKUNK A BANYÁSZOK TULAJDONA

TE NEM TARTASZ VELÜNK BANYÁSZ TESTVÉR?

Te nem vagy büszke a bányászok bankjára? Volt már valaha ilyen a világon? Hogy 800 magyar munkásnak állami bankja volt? Hogy nyolcszáz magyar ember egyet akart? Hogy munkásemberek hatalmas, erős vállalatot csináltak volna, amely az egész vidéknek a büszkesége? Hát nem a legkülönb emberek ebben a gyűlölködő, keserves világban a magyar bányászok, akik egyetértéssel, építenek és haladnak előre. Mindig csak előre. Köztünk vagy-e te bányásztestvér? Vagy te idegen intézeteket boldogítsd s nem akard, hogy erősödjen a bányászok bankja? Hol tartod a pénzed, bányásztestvér? Miért nem a magyar bányászok ÁLLAMI bankjában? Kivel küldöd a pénzedet az óhazába, bányásztestvér? Miért nem próbálsz meg egyszer, hogy mennyivel olcsóbban küldi a pénzt a munkások bankja? Vagy te nem tartod magad magyar bányásznak?

Allj közénk testvéreink!

Himler State Bank

HIMLER ÁLLAMI BANK

Warfield, Kentucky

HIMLER MÁRTON, FLOYD BREWER, elnök pénztárnok

CUNARD-ANCHOR

"Pannonia"

Duplacsavaru gőzös
SZOMBATON, JUNIUS 19-ÉN INDUL
Kiköt Triesztbe, Patras és Dubrovnikban
3-i osztály jegy ára \$125
Külön \$5 hadiadó
Vegye meg hajójegyét saját lakóhelyén a helybeli ügynöknél

TÁRSAS UTAZÁS

Magyarországba a legjobb és leggyorsabb hajókon

PÉNZKÜLDÉS

kábelsürgöny vagy postai uton a világ bármely részébe a legolcsóbb napi áron.

CSALÁDOK KIHÓZATALA

UTLEVELEK

Közjegyzői ügyekben forduljon nyugodt lélekkel állami felügyelet alatt álló bankomhoz. Pontos és lelkiismeretes kiszolgálásért szavatolok.

John Nemeth, Jr. Banker

437 PENN AVE., PITTSBURGH, PA
A Wabash vasut állomás közelében.

Sharples, W. Va. és Vidéki Magyarok!

Tudatom, hogy nálam fűszer árut, húst, feedet, cipőt és ruhaneműt olcsóbban vehetnek mint bárhol, mert én CARE SZÁMRA HOZATOM AZ ÁRUT. HA VALAKI PÉNZT AKAR KÜLDENI AZ Ó-HAZÁBA, UTLEVELEZ VAGY HAJÓ JEGYRE VÁN SZÜKSÉGE, FORDULJON HOZZAM BIZALOMMAL. — A BECSELTETES BANYÁSZ STOROSHOZ.

STEVE BELLA

SHARPLES, W. VA.

A Himler Coal Co. részvényeseihez.

Felkérjük a Himler Coal Co. összes részvényeseit, hogy címüket azonnal küldjék be a társaság irodájába, (ha az egy év óta megváltozott), hogy évi közgyűlésünk-re szóló meghívókat kiküldhessük.

Himler Coal Company,
Warfield, Kentucky.

Részvényes neve: .....
Box vagy utca .....
Hely ..... Állam .....

Vágja ki és használja a fenti szelvényt.

A CSECSEMŐK ELSŐ ÉVE A LEGFONTOSABB.

Az emberi élet fejlődése attól a tápláléktól függ, amit az első tizenkét hónapon át kap. Az étel, ami erős csontot, izmokat és lábszárakat fejleszt, kell, hogy egészségesen tápláló, jóízű, könnyen és teljesen emészthető legyen. Ha csecsemőjét nem tudja szoptatni

Borden's EAGLE BRAND (CONDENSED MILK) (TEJKIVONAT)

legyen első gondolata. Az anyák három nemzedéket át csak ebben bíznak. EAGLE BRAND ajánlva és rendelve van doktorok által, mitűn az tisztá, biztos, könnyen elkészíthető és könnyen emészthető. Ha gyermeke nem fejlődik, ahogy kellene, sir, nyugtalan vagy ingerlékeny, valószínű, hogy a tápláléka nem jó neki. Küldje el MEG MA a szelvényt táplálási utasításért és a magyarul írt 54 oldalas könyvecskéért, amelyet ingyen küldünk Önnek és amelyből megtudhatja, hogyan tarthatja gyermekét jó egészségben és jó erőben.

EAGLE BRAND a legjobb tehén tejből és porokból van készítve. Asztali használatra a legjobb és használható mindenre, amhez rendszeren tejet és cukrot használ és sokkal olcsóbb. Próbálja meg kávéjában és csokoládéban. Vegyen még ma egy kannával és győződjék meg személyesen róla.

Kapható minden jó gyógyszerárban és fűszerüzletben.

Védjegyünk és nevünk a jótállásunk.

The Borden Company
108 Hudson Street,
NEW YORK.

VÁGJA KI E SZELVÉNYT. Jegyezze meg, melyik könyvecskét akarja és küldje el postán MEG MA.

Mrs. ....
Street .....
City .....
State .....
A gyermek jölete Szakácskönyv

ALAPITTATOTT 1857

BORDEN MÉS KÉSZÍTMÉNYEI:
Borden-féle tejkivonat Borden-féle máltatészta
Borden-féle kávékivonat Borden-féle tejeskocoládé

A tug riveri bányák

A Tug River mentén elterülő szénbányákban nagyjára szünetel a munka. A bányászok szervezete elhatározta, hogy ezt a területet mindenképpen beszervezi, s egymásután alakítja az osztályokat a telepeken.

A bányatársaságok ugyancsak erősen elhatározták, hogy a szervezkedést nem engedik meg, mert azt állítják, hogy a fizetés nagyobb a bányákban, mint amilyent a szervezet követel, s tisztán hatalmi kérdés a juni megalakítása.

Azt vitatják, hogy a saját munkásaik nem kívánták a szervezkedést, és kívülről jövő emberek kezdték azt meg, akiknek nincs közük az ő dolgukhoz.

Hogy a szervezkedést meggátolják, lefizetik a szervezetekhez csatlakozó emebeket, s ha munkásaik nagyobb része csatlakozik a szervezethez, lezárják a bányát.

Igy le van zárva a Tug River menti, a Pond Creek menti bányák legnagyobb része, s ugy látszik, hogy hosszabb ideig tart, amíg jobbra vagy balra eldül a vita.

A hangulat a matewani vérengzés következtében nagyon elkésredett ugyan, de viszont a lakosságot a tömeggyilkolás annyira megdöbbentette, hogy újabb erőszakosságoktól nem tartanak.

A kényesebb pontokon államrendőrség és katonaság van elhelyezve, s remélhető, hogy nekik sikerül a békességet fenntartani.

Elvárjuk, hogy a vidék magyarjai tartózkodnak minden törvénytelen és erőszakos cselekedettől, s figyelmeztetjük a többi vidék magyarjait, hogy ettől a vidéktől maradjanak távol.

Rendelje meg Fülöp Ilona könyvét, A VIHAR GYERMEKE című szenzációs regényt. Ára egy dollár 50 cent

BROWN SANDOR
MAGYAR ÜGYVÉD

JOGTANÁCSOS
220 Broadway, New York, N.Y.
Tel. 3436 Courtland

Dr. Charles Ritz

A magyarok kedvelt fogorvosa
Goodman Bld.
Williamson W. Va.

Matewan és vidéki magyarok!

Ne küldjétek pénzt idegen bankokba. Jöjjetek hozzám, ahol becsületesen háznak veletek. Mr. A. D. Dicke, a bank pénztárnoka, a magyarok igaz, jó barátja.

Betétek után 3% kamatot fizetünk
ALAPTOKE 450,000.00

THE MATEWAN NATIONAL BANK
MATEWAN, W. VA.

Helyezze el pénzét kamatozó betétként és teljes biztonságban a mi bankunkba.

First National Bank
GOEBURN, VA.

E bányavidékek legerősebb bankja. Az Egyesült Államok kormányának ellenőrzése alatt állunk.
W. S. DODD, pénztárnok

PÁZMÁNY JÓZSEF
egyedüli magyar órák, ékszerész és látszerész
1424 SO. BROADWAY,
ST. LOUIS, Mo.
Mindenféle javítást olcsó áron elvállal. Mindennemű ékszer hazai minta szerint elkészít. Kéri a magyarok pártfogását.

Magyar bányaplézek veszedelme.

Braeholm, W. Va.-ból írják. Testvéreink, hogy egy rosszindulatú magyar esavargó keveredett a magyar bányászok közé, aki már több helyről a burdtartozás hátrahagyásával szökött meg.

Az illető Boj János néven szerepel. Legutóbb Braeholmon volt egy derék magyar családnál burdon és már 100 dollárral tartozott. Az elmúlt héten betegséget színlelt és amíg mindenki munkába ment, ő egyedül maradt a házban. Amikor az emberek elmentek és a burdosasszony takarításhoz fogott, az aljas ember lezárta az ajtókat és megtámadta a védtelen asszonyt. A szegény asszony hirtelen sikoltani kezdett és szerencséjére az egyik ajtót a merénylő elfelejtette bezárni. Az asszony sikoltására a nyitva hagyott ajtón a gyerekek beszaladtak, mire a merénylő a hegyeken keresztül elmenekült. Persze a száz dollár adósságot elfelejtette kifizetni.

Ugy halljuk, hogy az illető korábban Lundale-n dolgozott, ahonnan éjszaka szökött meg és természetesen szintén szép összeggel maradt adós. Boj János mindenütt rövid ideig dolgozik és tulajdonképpen nem is bányász, de ilyen aljas fogásokkal akar könnyű módon megélhetéshez jutni.

Jó lesz, ha testvéreink óvakodnak ettől az embertől és ha valahol meglátják, jelentsék fel a finom madarat, ak a bányászplézek nyugalmát veszélyezteti.

KÖSZÖNET-NYILVÁNÍTÁS.

Én, alulírott ez uton mondok hálás köszönetet az Amerikai Magyar Református Szövetség toledói vezértestületének és tagjainak, hogy elhalt feleségem, születési Cserpes Eszter után járuló haláleseti segélyt volt szíves részemre kiutalni 1000 dollárban, mely összeget egy cent hiány nélkül felkezeltem.

Felhívom azon bányásztestvéreim figyelmét, hogy akik még nem tartoznak egy ilyen nemes egyesületbe, ragadják meg az alkalmat és sorakozzanak egyesületünk zászlaja alá, amely sok özvegynek és árvának törölte le már könnyeit.

Egyesületünk szilárd alapon áll, és a főtisztikart megbízható egyének alkotják, akikben a tagok megbízhatnak, mert szorgalmasan és pontosan működnek egyesületünk javára.

Ismételten fogadják őszinte hálás köszönetemet.

Maradtam tagtestvéri szeretettel

Dortnyik János és gyermekei,
Exedit, Pa.

Szerkesztői üzenetek.

Berryburg, W. Va. Itt tudatjuk, hogy részvényügyekben szíveskedjenek egyenesen a Himler Coal Co. címére, Warfield, Ky. irni. Nagyon örülünk, hogy mindannyian egy szándékon vannak. Azokat a dolgokat tessék beküldeni a társaságnak, el fogják intézni.

Kérjük alább nevezett testvéreinket, hogy tudassák velünk új címüket, hogy a lapot új címükre küldhessük: Gál Vince, Majestic, Ky. Demeter Jenő, Sharon, Pa. Bertalan Pál, Sharon, Pa. Martin Jakab Sharon, Pa. Sladies István, Yatesboro, Pa. Farkas Lajos, Paterson, N. J. Olesváry Sándor, Nantioke, Pa. Matvé János, Bruckner, Ill. Bak Ignátz, Me Keesport, Pa.

Farkas Antalnak levele van szerkesztőségünkben Farkas Mátyástól, Magyar Óvárról.

Balla János, Switzer, W. Va. A Vihar Gyermeke című könyvet elküldtük.

Tóth Sándorné, Cleveland, O. Levelére nem tudunk válaszolni, mivel leveléből kimaradt a közelebbi cím.

LEGYEN TÁRSUNK

MÉG 300 BANYÁSZ

A Magyar Bányászok Bányarállalatának hétszáz részvényese fel-szólítja a többi magyar bányászt, hogy álljanak közénk, mert szeretnénk még háromszáz részvényest, hogy ezren legyünk a társaságban.

Pénzét legjobb helyre fekteti be,

ha jegyez azonnal a Himler Coal Company részvényéből, mert ezek a részvények sokkal többet jövedelmeznek, mint a bankban lévő pénz és van a pénz olyan biztos helyen, mintha a bankban lenne.

Most még vehet egy részvényt 120 dollárért, de egy év múlva nem veheti azt meg

A Himler Coal Company teljes alaptőkéje 350 ezer dollár. Ennyit szavazott meg a tavalyi közgyűlés, hogy az új warfieldi bányát megnyissuk és felszereljük.

Ebből kétszázhatvan ezer dollár be van fizetve s kilencvenezer dollár ára részvényt most becsajtottunk ki jegyzésre. Az szeretnénk, ha ezt a 90 ezer dollár ára részvény legalább háromszáz magyar bányász kezébe kerülne, mert részvényeseink fognak a bányában dolgozni.

Warfieldi bányánk ezernyolcszáz akker szenterületet nyit meg, amelyben mindenütt négy, de néhol öt sor szén van.

Mi az első szénert nyitjuk most meg, amely öt és fél láb magas, tiszta szén, s amelynek a teteje olyan, mint az acél.

A warfieldi bányában már dolgozunk vagy hat hónapja, s a main entry már 500 suknyira van behajtra. Jöjjön el és nézze meg ezt a bányát, amelynél jobb nagyon kevés van ebben az országban.

A bánya kétezer tonna (negyven vasúti kocsi) napi termelésre szerelődik fel; s a társaság nyolcvanezer dolláros hatalmas acéltiplije a legtekélyesebben válogatott szenet fogja piacra adni, úgy, hogy munka mindig lesz e bányában.

Kitünő minőségű szenünk alkalmas kazánok fűtésére, de alkalmas festégyártásra is, s mert a bányászata olcsó, a szén minősége pedig elsőrangú, a bánya felszerelése szintén kitünő lesz, ez a társaság mindig legyőzi a piacért való versenyben a többi társaságot.

Mikor a Himler Coal Company megalakult, szöztvenen voltunk és a kis himleri bányát vettük üzembe. Ott sikerült a munkánk, s ma már hétszázan vagyunk és hatalmas bányát csináltunk Warfielden.

Ha ezen leszünk, nem lesz nálunk erősebb ipari vállalkozás a világon, mert nekünk mindig lesz munkás elegendő, akik jókarral dolgoznak majd, mert a saját vállalatunknál lesznek alkalmazva.

Munkásainknak olyan fizetést adunk, mint a bányász-szervezet, a szénert mérni fogjuk s a társaságot munkásokból álló tizenegy tagu igazgatóság vezeti.

Részvényes munkásaink a haszon egy részéből a munkadíjon felül bónuszt kapnak s ez a bónusz az ajaxi, gyöngén jövedelmező bányánál is több volt mindig napi 1 dollár 25 centnél.

Vegyen azonnal a mi részvényeinkből legalább két-három darabot, s pénzbefektetése jobb lesz, mintha a pénze a bankban lenne elhelyezve.

Részvényeinket darabonként 120 dollárjával adjuk s értékük háromnegyedrézsig a vidék bármely angol bankja is szívesen ad rájuk mindig kölcsönt. Adnak-e a házra vagy más ingatlanra nagyobb kölcsönt valahol, mint az érték háromnegyed részét?

Régi részvényeseink a részvények darabját 110 dollárért kapják, olyanok tehát, akiknek van most Himler Coal Co. részvényük, csak 110 dollárt küldjenek be a részvények darabjáért.

Részletfizetésre is adunk el részvényt, de az esetben a teljes vételár felét a jegyzéssel együtt kell lefizetni, a másik felét pedig három hónap alatt.

Azért kérünk ilyen nagy összegű részleteket, mert a pénzre most szükségünk lesz a warfieldi bányánk beruházásánál.

Vegyen részvényt s jöjjön majd közénk lakni és dolgozni, mert nincs Amerikában olyan elégedett és boldog magyar telep, mint amilyen a mi telepünk lesz. Gondolja csak el. Ezer magyar iparvállalata és telepe.

Küldje be azonnal jegyzését, mert ez a kilencvenezer dollár ára részvényt gyorsan le lesz jegyezve. Nem az a célunk, hogy egy ember sok részvényt vegyen, hanem hogy minél többen vegyenek egy pár részvényt s minél többen legyünk vállalatunkhoz.

Jegyzésével együtt tessék a pénzt is beküldeni, erre a címre:

HIMLER COAL CO.

WARFIELD, KENTUCKY

A HIMLER COAL COMPANY
IGAZGATÓSÁGA:

Bakó János, Demjén Ferenc, Pekete János, Hanczinger Lajos, Himler Márton, Károlyi János, Kish Ferenc, Láng Jenő, Luky László, Róka Frigyes, Varga Mihály.

HIMLER MARTON, elnök.

MAGYAR BANYÁSZLAP

(HUNGARIAN MINERS' JOURNAL)

75 East 10th Street, New York

Telephone: Stuyvesant 962

Az egyedül magyar bányászlap az Egyesült Államokban	The Only Hungarian Miners Journal in the United States
Szerkesztő HIMLER MÁRTON	Editor MARTIN HIMLER
Előfizetési ár: Egyesült Államokban 1 évre \$2.00 Magyarországba \$3.00	Subscription Rates: In the United States ..... \$2.00 In Hungary \$3.00
Megjelenik minden csütörtökön	Published Every Thursday

Published by **MARTIN HIMLER, Editor**

A Magyar Bányászlapot bányászok írják, bányászokról bányászoknak.

The Hungarian Miners Journal is Written for Miners, of Miners by Miners.

Entered as Second Class Matter at the Post Office at New York, N. Y. Under the Act of March 3, 1879.

Munka, tisztesség, tanulás és ösztönzés!
Ez legyen a jelszavunk, mert ez segít bennünket előre a boldogulás felé.

Work, honesty, education and cooperation!
This should be our motto, for this helps us toward our success.

EGYENES BESZÉD

H. M.) A bankár urak megint tulmennek a megengedett határon. Egymás elleni versenyükben elvakulnak, és olyasmint ígérnek, amiről ők tudják a legjobban, hogy lehetetlenség.

Az utolsó hetekben egyik-másik bankár azt hirdeti, hogy tisztviselője "bárkit kihoz az óházából".

Hát ez nem igaz. A bankár tudja, hogy közönséges hazugság, amit hirdét, mert "bárkit" nem lehet most kihozni az óházából.

Nagyon kevés embert lehet most kihozni, leginkább csak itt élő és első papírral bíró emberek feleségét és gyermekeit és őket is nagyon nehezen és sok utánjárásal.

Férfiakat vagy távoli rokonoikat egyáltalán lehetetlen még most kihoztatni.

S mindennekfelett és előt csak azt lehet most kihoztatni, akinek különös beutazási engedélyt ad az Egyesült Államok kormánya. Tehát nem "bárkit".

A bankárok azt nagyon jól tudják, azok különösen, akik ilyen félre vezető, hazug hirdetést közölhetnek.

Nem is arra gondolnak ők, hogy kihoznak akárkit. Legalább nem mostanában. Ők is arra számítanak, amit mi mindnyájan várunk, hogy a béke aláírásával enyhíteni fogják a beutazási zárlatot és majd azután, valamikor, nagysokára, csakugyan kielehet "bárkit" hozni az óházából.

Aki egyszer hozzá fordul valamelyik bankárhoz és "bárkinél" a kihozatalára előleget küld, az jó ideig várhat, amíg kihozzák a hozzátartozóját.

A bankár egyszerűen úgy gondolkodik, hogy előbb ügyem tudja más sem kihoztatni, mint ő, s addig ügyis várnia kell a magyaroknak.

Ellenben abban is biztos, hogy ha egyszer az előleget magkapta, akkor a magyar már nem mehet máshoz és majd valamikor, ha lehet lesz, csakugyan kihoztatja a családot.

Addig legfeljebb ír majd egy pár levelet a türelmetlenkedő honfitárs, de az előleg már a bankánál lesz és valahogy majd csillapítják amíg nem lesz lehetséges a kiutazás.

A bankároknak azt a hirdetést abba kell hagyniok, ha nem akarják, hogy újra vihar törjön ki a fejük fölött.

Csunya dolog egyes bankár urak részéről, hogy soha nem elégszenek meg a tisztességes üzlettel és a tisztességes haszonnal, amiről ők tudják a legjobban, hogy miképpen terjeszkedhetnek a tisztességes határan túl.

Ez a folytonos kísérletezés az-tán mindig újabb meg újabb támadást von maga után, mert nem lehet most már az amerikai magyarok közt akármit csinálni.

A tilosba tévedő bankároknak majdnem mindig a körműkre koppantanak valahonnan s ez esetben újra a miénk a szomorú szerencse, hogy szót emelhetünk a legújabb stíli ellen.

Megmondjuk tehát itt egyenesen a magyaroknak, hogy ezeken a hirdetéseknek ne dőljenek be, mert "bárkit" nem lehet most kihoztatni, s megmondjuk a bankároknak is egyenesen, hogy ezt a hirdetést szó nélkül nem nézhetjük.

S amennyiben nem szüntetik azt be, kénytelenek leszünk a "Department of State" figyelmét is felhívni erre az üzletre.

Washingtoni hírek

Nyolc órai munkaidő.

Az egészségügyi osztály jelentése szerint, a nyolc órai munkaidő nemcsak hogy elegendő, de sokkal célszerűbb és takarékosabb a tíz órai munkaidőnél. Az egészségügyi osztály vezetője különféle munkaidő alatt dolgozó munkások megfigyelése és tanulmányozása után tette ezt a kijelentést.

Teher autómobil a farmeroknak.

A "Goodyear Tire & Rubber Company" körlevél útján 42.000 farmerhez intézett kérdést, hogy melyikük szándékozik a jövőben teher autómobil vásárolni. Az Egyesült Államok területén létező 7.000.000 farm közül 2 millió helyről jött válasz. A kérdezett farmerek 44 százaléka igennel felelt a kérdésre.

A rádió iránytű tökéletesítése.

Az Egyesült Államok tengerészeti hivatala jelenti, hogy a rádió iránytűt annyira tökéletesítették, hogy a repülőgépekre szerelve, megbecsülhetetlen szolgálatakat teljesít. Az iránytű segítségével, minden előzetes megbeszélés nélkül is könnyen egymásra találhatnak repülés közben a légi pilóták.

A Verhovay Egyesület konvenciója

Módosították az alapszabályokat és betegsegélyezési szabályokat. — A következő konvenciót a Magyar Bányászok Bányatelepén fogják megtartani.

Alapszabályok módosítása.

A Verhovay Egyesület konvencióján több fontos határozatot hoztak és több módosítást eszközöltek.

Május 26-án az Amerikai Magyar Szövetség titkára megkérte a konvenciót, hogy minden tag két centtel támogassa az Amerikai Magyar Szövetséget. A konvenció az indítványt elvetette.

Az alapszabályok és betegsegélyezésre vonatkozó szabályokban több módosítást hoztak. A főgyűlés a korszertint fizetés mellett döntött; a tagok a belépési élekor szerint fizetik a havi illetket. A 16-ik életévben belépő tag 80 centet fizet, a magasabb életkorban belépő tag valamivel magasabb illetéket fizet a kidolgozott táblázat szerint, az 50-ik életévben belépő tag havi befizetése a halálzási alapra 2 dollár lesz.

Az egyetlentenként 9 dollár betegsegélyt fizet két éven keresztül. Betegsegélyezési alapra a tagok havonként 1 dollár 15 centet fizetnek, 85 cent a fióknál marad, 30 cent az egyet főpénztárának jut. Az ügykezelési alapra a tagok 30 centet fizetnek be havonként központi főpénztárba.

Több apróbb ügy tárgyalása után Kemény György tagfelvételi ügyét tárgyalták. A detroiti fiók Kemény Györgyöt nem akarta felvenni tagjai sorába, nagyon különös, jogtalan és rosszindulatú indoklással. Kemény György és a fiók delegátusának meghallgatása után a konvenció utasította és kötelezte a fiókot arra, hogy Kemény Györgyöt felvegye.

A konvenció számvizsgáló bizottsága Kövér Sándor elnöklete alatt dolgozott és annak nevében Gáspár István előadó tett előterjesztést, a mely szerint a pénztári könyvek rendben és példásan vannak vezetve, de az iktatói könyvről mit sem tudnak. Kifogásolja, hogy a kezelési alapon nagy kiadási tételek szerepelnek. Megállapítja azt, hogy a főpénztárnoki és a főtitkári könyvek teljesen egyeznek, azonban a főellenőr könyvei nem egyeznek meg sem a főpénztárnoki, sem a főtitkári könyvekkel. Az előadó szerint a főellenőr nincs megfelelő tudása ebben a dologban, de eltekintve attól, hogy a főellenőr távol lakván nem ellenőrizhette úgy a főpénztárkönyvet, ahogy kellett volna.

A mostani rendszer megváltoztatását követeli és óhajtja, hogy a jövőben a főellenőr olyan könyvet vezessen, mint a főpénztárkönyv.

A főgyűlés hosszabb vita után a központi tisztviselői fizetéseit a következőkben állapította meg: Központi elnök évi \$500; központi alelnök évi \$50; központi titkár évi \$3000; központi pénztárnok évi \$2500; központi ellenőr évi \$300; központi számvizsgáló évi \$100.

Titkár és pénztárnok kiküldetésük esetén csak 5 dollár napi-díjat számíthatnak fel.

Elhatározottak az is, hogy a szerkesztőt nem a konvenció választja, hanem az állásra pályázatot hirdetnek. A pályázónak meg kell jelölni fizetési igényeit. A pályázatok fölött a központi tisztikar a felügyelőbizottsággal együtt dönt és ha a szerkesztő hivatásának kellően nem tud megfelelni, őt el is bocsájthatják.

A sajtóbizottság javaslatával ellentétben a főgyűlés nagy többséggel elhatározta, hogy a Verhovay Segélyegyletnek most, amikor a korszertint fizetést hozta be és a heti betegsegélyt 9 dollárra emelte fel, feltétlen szüksége van az együletnek tagtoborzás szempontjából hirdetésre. A delegátusok túlnyomó többséggel el is határozták, hogy úgy mint a

multban évenként 4000 dollárt fordítanak hirdetésre. A konvenció képviselt lapokkal a hirdetési szerződést a központi tisztikar köti meg.

Himler Márton indítványa.

Más konvención hosszú vita szokta megelőzni a következő konvenció megtartási helyének megállapítását. Az idei konvenció erre a vitára nem került sor, mert csak egy delegátus szólalt fel ebben az ügyben, a többi csak éljenzett igaz lelkesedéssel.

Himler Márton, lapunk szerkesztője, a 313 fiók delegátusa volt a felszólaló, akinek indítványa és ajánlata egyszerre feleslegessé tette a szóban forgó tárgy fölötti vitaközlést.

Himler Márton ugyanis azt ajánlotta, hogy a négy év múlva megtartandó konvenció helyéül Warfield, Ky.-t jelöljék ki. Ebben az esetben Himler Márton vendégül látja az egyesület összes delegátusát a főgyűlés egész tartamára, elszállásukról gondoskodik s megfelelő termet bocsájt a főgyűlés rendelkezésére. Természetesen a delegátusok ellátásáért és a teremért Himler Márton pénzt nem fogad el, hanem szívesen látott vendégül fogja tekinteni a gyűlésen résztvevő összes magyarokat.

A gyűlés delegátusai kitörő lelkesedéssel fogadták Himler Márton indítványát. Előre elképzelte mindenki, hogy milyen szép, milyen diadalmas látvány lesz az, ha a magyarok hatalmas növekedett egyesületének főgyűlését egy tiszta magyar telep látja vendégül, az a magyar telep, amelyet a semmiből építettek fel magyar bányászok, akiket ugyan nem lehet magyar közönnyel kezelni és dolni. A Magyar Bányászok Bányája most van épülőben, négy év alatt sziklaszilárd, hatalmas és magyar nemtörődomséggel vákuelsőségekben is impozáns telep lesz abból a helyből, amelyen a munkát csak egy pár igyekvő magyar kar, pár jóakarató magyar agyvelő kezdte meg.

A négy év múlva megtartandó konvenció az amerikai magyarság két legszebb, legnagyobb alkotása fog találkozni megért, baráti kezszerítésben. A magyarok hatalmas egyesülete és a magyarok hatalmas iparvállalata. Mind a kettő a magyar erő és az annyiszor kétségbe vont magyar összetartás áldását fogja hirdetni. Mind a kettő utat fog mutatni a széthúzóknak és civakodóknak, meg az utánunk jövőeknek, akik szintén új hazát fognak keresni.

A meghatódottság nem igen illel bele egy egyesületi főgyűlés üzleti tárgyalásának ismertetésébe, de kell, hogy kifejezést adjunk örömmünknek valahányszor magyar érvényesülésről, magyar összetartásról van szó, kell, hogy példaképpen hozzunk fel minden olyan eseményt, amely a sorból-dőzött magyarság sikerét jelenti bárhol és bármilyen irányban.

Bárcsak megértené minden magyar csoport, minden magyar ember — itt is, meg túl a vízen, — hogy az összetartás, testvériszeretet s becsületes igyekezet az, ami életben tartja fajunkat, bármennyire is kívánják halálunkat, végső pusztulásunkat ellenségeink és hiába írják alá halálos ítéletünket a hatalmasok.

Szívvel kívánjuk, hogy a Verhovay Egyesület hatalmas fejlődésének és dicsősége jelenének és a Magyar Bányászok Bányájának sokat igérő, biztató jövőjének tanulságait és igazságait értsek meg mind a magyarok és használják fel a magyar faj kifejlésztésére és érvényesülésére.

A közgyűlés nagy lelkesedéssel határozta el, hogy a legközelebbi főgyűlést — amely 4 év múlva lesz — Warfieldben (Ky.) tart-

TARTSA PÉNZÉT BIZTONSÁGBAN

Ha a pénzt otthon tartja vagy magánál hordozza, ki van téve a lopásnak és még talán le is ütik érte. — Amerikai szokás szerint pénzt helyezze el a legmegbízhatóbb bankba.

Bankunk nem számít a szolgáltatást, melyet a betevőinek eszközöl.

Több mint 50 éve a Mellon National Bank sok ezer számláknak, cégeknek és vállalatoknak a bizalmát bírja.

A pénzt tarthatja nálunk. Mi felelősséget vállalunk érte. Pénzt továbbítunk megbízhatóan az összes külföldi államokba.

Mellon National Bank

Smithfield Street,
Fifth & Oliver Avenues,
PITTSBURGH, PA.

EGYSZERŰ SZÁMITÁS, HOGY MIÉRT VISELJEN HI-PRESS-t.

OLCSÓ bányász lábbelik használata többé kerülnek, mert nem tartósak. Hi-Press, mely nem drágább, mint más lábbeli, — tartóssága miatt jobb szolgálatot ad és pénzt takarít meg rajta.

Hi-Press Lehigh EGY ERŐS DARABBÓL VAN gyártva, — a gummija durvább. Hi-Press éppen a bányába való, mert jobban állja a kopást és több kényelmet ad, valamint sokkal tovább tart, mint bármilyen lábbeli, melyet valaha viselt.

50.000 üzletben kapható.

THE B. F. GOODRICH RUBBER CO.
AKRON, OHIO.

SEATTLE BRANCH: 113 KING STREET

Goodrich Hi-Press Rubber Footwear

with RED LINE 'round the top

Uniontown és Vidéken a Magyar Bányász Otthon megbízottja

A FAYETTE TITLE TRUST CO.

MAGYAR OSZTÁLYA

Manager: Mr. SEMSEY

PÉNZKÜLDÉS A VILÁG MINDEN RÉSZÉBE

HAJÓJEGY MINDEN VONALRA.

A FEJBŐR SIKERES KEZELÉSE

CALVACURA MEGSZÜNTETI A HAJHULLÁST.

A Calvacura metodus tudományos, természetes mód, változatlan eredményt mutat fel.

Eredeti fénykép után

Eredményteljes kezelés.

UNION LABORATORY, Binghampton, N. Y.

Tegye meg most, még mielőtt elfelejt.

Magyarország

SLOVENSKA.

Északmagyarország elrabolt területét Slovenska néven ke-belezték bele hatalmas Cseh-slovák államba s a csehek arról ál-modoznak, hogy harminc év múlva nyoma sem lesz Koscian, Bratislavakban (Kassa, Pozsony) és az északi magyar föld többi részén a magyar kulturának.

Ok is tüzzel-vassal irtják mindazt, ami a lakosságot a ma-gyarságra emlékezteti vagy a magyarsághoz köti s újabban már a tótokra is rávetették magukat, akikből egy-kettőre vérbeli cse-keket akarnak formálni.

Mikor a Párisban nekik ítélt vagy nekik akudott területet megszállták, még nem volt olyan elvetemült az uralmuk, mint mostanában.

Akkoriban természetesen ők is szabad nyelv és vallásya-korlatot hirdettek s amit ígértek, azt különböző maszlag alakjá-ban be is adták igazán a népeknek.

S hogy Magyarország megmaradt kis darabjára rájött a vörös veszedelem, a csehek által megszállt terület lakossága még örült is, hogy nem a budapesti vörösek, hanem a prágai fehérek kormányozzák őket.

Az élet a megszállt területeken mégis türethető volt, mint Kun Bélák tartományában s talán ez a legfőbb oka, hogy maga a lakosság nem fejtett ki nagyobb és véresebb ellentállást a meg-szállás alkalmával.

Lassan aztán változott a helyzet. A cseh katonák mind pi-maszabbak lettek, az északmagyarországi tót hazaáruló vezérek hatalma Prágában mindinkább összezsugorodott, úgy, hogy most már kutyába sem veszik őket, sem azokat a népeket, akiket ezek a hazaárulók "képviselelnek."

Azok a magyarok, akik részint bíztak a cseh ígéretekben, részint féltek a bolshevik Magyarországtól, mindegyre rémülte-ben veszik észre, hogy a csehek elnyelik őket s tönkreteszik a vagyonukat s most már talán Lucifer uralmától sem félnének, csak még egyszer Magyarországhoz tartoznának.

A csehek érdekesen értelmezik a nyelvszabadságot. Aki magyarul tud, annak szabad magyarul is beszélni s míg a kép-viselőházu szabályait is kinyomatják hat-hét nyelven, mert hát ők demokraták és szabad nemzet, az isten áldja meg őket, úgy, mint a szuhai malmot.

De az iskolákból örökre száműzték a magyar nyelvet s még a magánpénzekből fenntartott iskolákat is elrabolják a magya-roktól, hogy tüzzel-vassal irtsák ki husz-harminc év alatt az utolsó magyar szót is a magyar felvidékről.

Valamivel talán tisztességesebbek az oláh szövetségesük-nél, mert ők nem korbácsolják olyan nagy általánosságban a népet, de a dereset néha ők is előveszik és persze, hogy nem csekeket huznak a deresre.

A magyar papokat, tanítókat, államvasuti hivatalnokokat üldözik s bebörtönzik és nem használ még a hazaárulás sem, mert azt is kirugják, az állásából, aki hűséget esküdik Maszaryk-nak.

Emlékezhettek rá olvasóink, hogy a két legelső hazaáruló magyar Zichy, meg a püspökök voltak s meglepéssel értesül-hetnek róla, hogy ezeknek a gyászmagyaroknak a hazaárulása mit sem használ.

Azóta egyre keresték az alkalmat a csehek, hogy velük va-lamilyen cimen kikezdenek, mert a vagyonukat akarták elrabol-ni. Az most már sikerült is nekik és a nyitrai püspök vagyonát lefoglalták, dacára a nagysürgősen letett hazaáruló, hitvány hű-ségeskünek.

A magyar államvasutak és többi magyar hivatalok hivatal-nokait is rákényszerítik, hogy esküdjenek hűséget Csehország-nak, s aki azt nem teszi meg, azt azonnal kirugják és megbün-tetik.

Aki hűséget esküszik nekik, azokat nem rögtön dobják ki, hanem csak akkor, mikor egy cseh embert találnak a helyére. De akkor aztán biztosan kidobják.

A magyar kereskedők cégtábláit levéttetik, nem szabad sem-minek arra emlékeztetni a világot, hogy Slovenskában elrabolt magyar földön járnak.

Üldözik a magyarokat más módon is és a kenyeret csavarják ki a zsebrakok a magyar kezekből.

Azok a hazaáruló tótok, akik részesei voltak a magyar föld elrablásában s akik idvezülést reméltek a cseh uralomtól, most már szánják-bánják a vétkeiket és ők fogják felszabadítani a magyarokat is a fogságból.

Rájuk is nehéz átokként nehezedik a piszkos cseh uralom, az ő nyelvüket is el akarják törölni a föld színéről s amíg a ma-gyarok közt ezer évig tótoknak maradhattak, addig a csehek husz év alatt mind egy szál csehek akarnak belőlük csinálni.

Vezérekben csalatkoztak, mert azok nem a tótok felszaba-dítását, de a saját érdekeiket keresték, mert azt hitte valameny-ni, hogy a hazaárulás jutalmaként legalább is Kisisten lesz majd Csehországban.

A tót templomokban cseh nyelvet hoztak be, az iskolákban tiszta cseh tanítókat tanítanak, s a tótok sirva átkozzák a vezetői-keket, akik a magyar hazaárulásra csábították őket s akinek a se-gítségével csehek akarnak csinálni a gyerekeikből.

Hogy a csehek elérjék a céljaikat, az összes hivatalokat cseh emberekkel töltik be, s tót embert még tévedésből sem tűr-nének meg iskolák, egyházak és állami hivatalok vezetőiként.

A magyar felvidék tót és magyar népét egyformán rabol-ják a csehek s ami élelmiszer van az országban, azt rekvirálás cimen mind elrabolják az emberektől, hogy a csekeket éllemez-zék és a magyar lakosságot elgyengítsék.

A cseh katonák, akikkel az országot megrakták, irtalom nélkül rabolnak és rekvirálnak, ami körülbelül úgy is egyre megy és a tót vagy magyar ember soha sem biztos benne, hogy meg lesz-e holnap a tehénkéje vagy a buzászkája.

Ilyen viszonyok közt természetesen, hogy a tótok unták meg a nagy testvérséget a leggyorsabban s miután a csehek azon a cimen rabolták el a magyar földet, hogy azt a tótoknak rabolják, most a tótok visszakövetelik tőlük az elrabolt földet.

A tótoknak az a kívánságuk, hogy Tótország önálló állam legyen, a magyar állammal közös vámtérülettel vagy azt is ép-pen olyan szívesen vennék, ha önkormányzattal bíró tót terület lenne Magyarország kebelében.

Akármit szívesebben látnának, mint az utált és cseh ural-mat és ezt a vágyukat nem tagadják, hogy a puskával is szívesen bizonyítják a cseh katonák élete napzállta után nem biztos a megszállott magyar földön.

Itt is, ott is lázadoznak a tótok a cseh uralom ellen, itt is, ott is eldördül egy pár fegyver és fübe harap egy pár cseh ka-tona s ma már azt mondják, hogy Slovenskában csak nappal van cseh uralom. Éjjel független a felvidék, mert éjjel a cseh kato-nák megbujnak a kaszárnyáikban s ne mmernek kimozdulni.

Áruló vezérek, akik először a magyar hazát, azután a tóto-kat árulták el, nem bírják már kordályban tartani az elkesere-dett tót népet és nap-nap után lehet várnai, hogy forradalom tör ki Slovenskában.

A forradalom kitörését az is siettet, hogy a nép nagy része bolshevik, vagy más radikális szocialista s azok mindenféle for-radalmat szívesen támogatnak, hogy a zavarosban halásszanak.

Azok a magyarok, akik annak idején a magyar bolshevik uralomtól rettegve, olyan készséggel nyugodtak be a cseh hódí-tásokba, most kétségbeesve látják, hogy egy baj helyett kettő szakadt a nyakukba.

Minden épeszű ember, aki Európát ismeri, teljesen tisztá-ban van vele, hogy a bolshevizmus Csehországban és Slovenska-ban el nem kerülhető s hogy annak kitörése naponta várható.

Az újságok minden cenzura dacára is egészen nyíltan írják, hogy nemcsak a szoviet uralom lesz a csehek és a tótok földjén és a nacionalista tótok erre várnak, hogy a lázadásait ők vi-szont a vörösek lázadásába kapcsolják, bele.

Talán mindkét lázadás meg lett volna már, de mindkét lá-zadó fél azt várja, hogy a felkelést a másik kezdje meg. A vörö-sek és a függetlenségre vagy magyar barátságra törekvő nacio-nalista tót hazafiak.

Az ántánt tehetetlenül nézi, hogy legkedvesebb gyerme-ke, amelynek kedvéért négy nemzetet feszítettek keresztre, a vörös tengerbe kszül ugrani; de belátják már, hogy Csehországban a bolshevizmust le nem verhetik és azon a ponton vannak, hogy magára hagyják újszülött gyermeküket.

Közben maga a cseh kormány, amely minden erőfeszítéssel küzdeni igyekszik a bolshevizmus ellen, egyre halad a szélsőség felé, a ma is tisztára bolshevik Ausztriával egy követ fuj s ta-lán maga a kormány sodródik észrevétlenül a kommunizmus karjai közé. Mint annak idején Károlyi kormánya.

Akár így, akár úgy, a lázadásokat, a vörös tüzekerszetséget és a polgárháborút Slovenska bajosan kerül el, hacsak egy lá-zadás kitörésével a magyar csapatok be nem vonulnak újra Északmagyarországba és vissza nem csatolják az elrabolt terü-lelet az anyaországhoz. Komoly megfontolás és a helyzet alapos meglátása után én arra a meggyőződésre jutottam, hogy ez fog bekövetkezni, nem nagyon sokára.

Segíteni fogják a magyar csapatokat a magyar és a tót la-kosság, akik a végsőkig vannak elkeseredve a cseh-pimaszok ural-ma ellen.

Keserű sorsa van mindenképpen Északmagyarország lakos-ságának, de az ő poharuk sem telt be még egészen; véres, zava-ros idők következnek rájuk. Talán ez lesz Európában az első tal-palatnyi föld, amely ismét vérbe borul, hogy lányra lobbantsa maga körül a megnagyobbodott Balkánt, amit Clemenceu gyű-lölködő erőszakossága teremtett meg.

Addig Északmagyarország magyar rabjai sokat szenvednek még s nagyon sok alkalmuk lesz megbánni, hogy nem akartak osztolni hazájuk szenvedésében, de ugyszólván szívesen fekü-dtek le, hogy a cseh sáros csizma rájuk gázolhasson.

"Csak a szemét hagyjuk meg a magyarnak, hogy sirni tudjon vele."

Középeurópa bestiájának, a románnak a fosztogatása tu-lajdonképpen két fejezet alá tartozik, ha ugyan meg lehet feje-zeteket írni azt az aljas elvetemültséget, amiről százkötetes rémregényt is bátran írhatnak.

Az első fejezetbe az a rablás, az a fosztogatás tartozik, amit a Magyarországnak hagyott részen vittek végbe, a második cso-portba pedig azokat a rémületes becselenséget sorozhatjuk, a miket ma is nap-nap után visznek még Erdélyben végbe. Nagy-romániában.

A magyarországi fosztogatást akár két szóban is megírhat-nánk. Mindent elvitték. Amit nem tudtak elvinni, azt összerom-bolták s a meztelenre rabolt gazdaságok, üzletek és gyárak épen olyan szomorúan sanylik majd husz évig a román fosztogatást, mint azok a tizezrek, akiket a dicső szövetséges megkorbácsolt az országban.

Mikor a bolshevik bukás után a románok bevonultak Buda-pestre és a Dunántul kivételével az egész országba, a magyarok rémülten vették észre, hogy a vörösek istenesen uralkodtak az oláhokhoz képest.

A hódítók azonnal megkezdtek a fosztogatást és kevés lenne nekem tíz ilyen újság, hogy leírjam csupán a Budapesten végbe vitt rablásait.

Legelső sorban természetesen az üzletekre vetették magu-kat, azokat fosztották ki egészen tisztára, azután megkezdődött a rablás a tehetősebb emberek magánlakásaiban is.

Közben a gyárakra is rávetették magukat, s irtalmatlanul elrabolták a gyárakban elhelyezett összes gépeket és szerszámo-kat. Nem vetették meg azonban a kisebb műhelyeket sem és a gépeket és szerszámokat azokból is elvitték.

Amit a gyárakban nem bírtak elmozdítani, cement talpaza-tokat és más ilyen beépített holmit, azt irtalom nélkül szétrob-bantották.

Megesett itt-ott, hogy egy-egy rablással és rombolással meg-bizott tiszt meg hagyott valamit, ha a tulajdonosnak volt elég pénze, hogy a tiszturát megfizesse.

A szállodákból a fehéneműt, abroszt, asztalkendőt, lepedőt stb. rabolták el, a vendéglőkből az edényeket vitték ki, kivéve, ahol fizettek nekik válságdíjat, s a magánházakat épen így sor-ba rabolták.

A tatárjárás tréfa dolog volt az oláhok fosztogatásaihoz. Közben pattogott a bot és suhogott a korbács az oláh katonák kezeiben.

Ütötték-verték a polgárságot és Budapest meg Magyaror-szág népe igazán megbűnhődte a multat is, meg a jövőt is az oláh rablás ideje alatt.

A falvakat is csak ez a sors érte. Gabonát, szénát, lovat, te-henet "rekviráltak", ahogy a lopást ők nevezték, és aki barát-

ságtalanul nézte, mikor a tehenét elhajtották, azt irtalom nélkül megkorbácsolták.

Ahol a falvak népe nem értette meg a román katonát, ha ennivalót vagy más egyéb holmit kértek, ott a korbácsot azonnal előkapták és nem válogatták az embernek az arcát vagy a többi testrészét, ott ütötték a népet, ahol érték.

Állat újra születik majd, gabona megint terem, de a gépe-ket s szerszámokat, amit elraboltak, évtizedekig kell nélkülözni Magyarországnak.

Ezerhatszáz vasuti mozdonyból huszonhét jó s vagy száz használatlan rossz mozdonyt hagytak és tizezrekben lehetne számolni a teher- meg a személykocsikat, amit (megrakodva) ki-vittek Magyarországból.

Amíg ott voltak, addig postaközlekedés vagy vasutjárat nem volt, csak a rablott holmikkal megpakolt vonatok mentek szüntelenül Erdély felé és egyik város népe nem tudta, hogy a másik városban kit hagytak életben az oláhok.

Közben olyan leirhatatlan nyomorult becselenségekre vete-medtek, amilyenre nem volt és talán nem is lesz soha többé példa a világtörténelemben.

Lehúzták Budapest árva gyermekeinek a lábáról a cipőket, leszedték a testükről, ami kis rongy lógott még rajtuk, elvitték a kórházak betegei alól a lepedőt és a kezükből az orvosságot.

Kiterjedt a figyelmük mindenre. A telefonkészüléket mind leszerelték s csak ott maradt egy-egy telefonkészülék himrondó-nak, ahol a tulajdonos azt eldugta és válságdíjat fizetett a kato-náknak, hogy hagyják azt meg nála.

Még a telefondrótokat is leszerelték. Vért izzadtot Ma-gyarország s mg a csecesszópó gyermeknek is meg kellett éreznie, hogy az oláh bockor végig taposta a magyar földet.

Mikor már nem volt mit fosztogatni, rabolni, mikor a lakos-ság egy részét már nyomorékra verték, nagykegyesen meghall-gatták a párisi Nagytanács kérését és kivonultak Budapestről és az ország közepéből.

Lassan irtették ki egy-egy vidéket, előbb mindenütt mezte-lenre rabolták az országot és az embereket.

Ahol elmentek, ott megmozdítható holmi nem maradt a lá-buk nyomában s ma nincs Magyarországon mozdony, vasuti koci-si, automobil, kocs, eke, gazdasági és ipari gép, semmi, semmi. Néhol még az ásót, kapát, kaszát is elszedték.

Igy vonultak vissza körülbelül a Tiszáig, de Szabolcsban és a Hajduságban még akkor is ott maradtak egész márciusig, ott voltak, mert ott még akkor hozzá sem fogtak a rabláshoz, már pedig ott sem akarták meghagyni a magyarok holmijait.

Mikor végre a Tiszántult is holtra korbácsolták, mikor Szabo-lcsót és a Hajduságot is levetkőztették, akkor nagykegyesen márciusban onnan is kivonultak és ott a magam szemével lát-tam, hogy mit vittek végbe.

Horthy kormányzó engedélyével mi Kiss Emillel a kivonuló oláh csapatok nyomában mentünk mindig előre egész Debrece-nig, néha a magyar katonákkal, de néha még azokat is megelőz-tük.

Debreceben az oláh kivonulás után egy órával érkeztem meg és amit ott láttam, az kísértetnél fog eljárni hozzám éjjelenként, ameddig csak élek, de arról majd a jövő héten számolok be.

Még csak azoknak a sorsát akarom leírni pár szóval, akik megvesztegettek az oláhokat, hogy gépjüket, marháikat és más holmijukat ne vigyék el.

Ha egy-egy gyárban megjelent egy ezredes és kijelölte, hogy mi mindent kell onnan elrabolni és összerombolni, a gyártulaj-donos vagy sokszor a kormány megbízottja megegyezett az ez-redessel.

Kialkudták, hogy mondjuk kétszázezer korona lefizetése el-lenében nem viszik el mind a gépet, csak a felét.

Mikor az összeget lefizették és az ezredes ur eltávozott, a kapitány zsarolta meg a tulajdonost. Ő is követelt vagy százezer koronát és ha arra hivatkoztak, hogy az ezredesnek már fizettek, bot, korbács és rombolás volt a válasza.

Aki aztán a kapitánynyal is megegyezett — mit tehetett egyebet — arra még a hadnagy is ráment, az is követelt vagy ötvenezer koronát.

Mikor azt is kielégítették, akkor esetleg az őrmester kért még vagy huszezer koronát és ha azután azt is lefizették, meg-hagyták épségben a holmi egy kis részét.

Aki pedig nem vesztegette meg az utolsó őrmestert is, az hasztalan fizetett az ezredesnek, a kapitánynak, a hadnagnak, — annak korbács, bot és rombolás volt a sorsa.

Ugy-e borzasztó ez a mese, amerikai magyar testvérek? Ugy-e jó lenne már letenni a könyvet és rámondani, hogy nem igaz a történet? Felébredni, mint egy rossz álomból?

Majd ha megírom, hogy Szabolcs és Hajdumegyét miképp fosztották ki, akkor aztán belátjátok, hogy amiket most elmond-tam, az még nem is olyan borzasztó nagyon rossz. És az erdélyi eseményekhez képest ez még valóságos piknik.

Mindenfelé azt mondták a románok, hogy "csak a szemét hagyják meg a magyarnak, hogy legyen mivel sirni."

Himler Márton.

Nehogy elfelejtse

Mindenemű egy-le és egyéb nyomtat-ványokat, bűli jegye-keket, meghívókat, le-vélpapírokat, borítéko-kat, alapszabály köny-veket a legújanyosabb áron készíti

Tomkó István

könyvnyomdája,
67 St. Marks Place
NEW YORK, N. Y.

West Side Drug Store

Dr. L. H. GREEN,
tulajdonos.
**Legjobb,
legpontosabb
kiszolgálás.**
Johnston City, Ill.
L. L. Love, manager

Magyar bányászok!

Évek óta veletek vagyok. Évek óta szolgálak, ki benneteket. Mindig jó és becsületes munkát végeztem.
Ha bármikre van szükségetek, gyertek hozzám.
Dr. O. W. WHITT & W. F. HILL
FOGORVOSOK
Matewan, W. Va.
Dr. M. F. McCoy utóda.

JÓ MAGYAR SZÉNBÁNYÁSZOK

családok és nőiellenk felvétet-nek modernül berendezett szén-bányáinkban

Hooversville, Pa-ban

A szénrétég 3¼-4¼ láb ma-gas. Machine és pick work.
Telepünk csinos bányaváros, iskola, templomok, bank, mo-dern üzletek, vasuti állomás, néhány mérföldre Johnstown-tól, Pa.
Nagy hall meetingek és mu-latságok tartására.

TISZTA, OLCÓS HÁZAK, JÓ KERESÉST.

Ha nem dolgozik, vagy nincs helyével melegegde, jelen-kezzen munkára készen vagy írjon magyarul a következő címre:

Mr. S. B. JONES Supt.

Knickerbocker Mines

DEPT. 2.

Hooversville, Pa.

Logan völgyi magyarok!

Hogy ha pénzt akar küldeni az óházába, úgy forduljon hoz-zám. Pénzeket a napi ártólval mellett továbbítok az óházába. Miután a Cunard Steamship Companynak ügynöke vagyok, azért ó általok továbbítom a pénzeket is.
Tehát énnek az érdeke, hogy biztonság folytán menjen pénze az óházába.

DOMONKOS JÓZSEF
Notary Public
\$2,000.00 Bond alatt vagyok
és a legpontosabb hajójelek ízelet

Toms Creek és vidéki Magyar Bányászok!

Ne tartásotok pénzeket ide-ge-n városban. Tartásotok azt itt, a bányászok bankjában. Ban-kunk oly biztos, mint bármely legmagyobb bank. Magyar bá-nyászokat szívesen látunk. Sok magyar ügyfelünk teljes biza-lommal van hozzánk.

The Miners Bank of Commerce

C. O. RAMSEY, Pénztárnok.
COEBURN, Virginia

Logani Magyarok!

Már hat éve, hogy üzle-tem fennáll.

Finoman berendezett női és férfi díjat berendezés.
Férfi öltönyöket mérték után a legjobb szövetből csinálunk.

Joseph Domonkos
megyel közjegyző
és a Magyar Bányászlap meg-bízottja

LOGAN, W. VA.

Bankunk a legnagyobb ezen a vidéken. Évek óta birjuk a magyarok bizalmát.

Ne küldje pénzt idegen, ismeretlen bankokba, hanem jöjjön hozzánk a vidék legrészletesebb nemzeti bankjához, ahol a legjobb kiszolgálásban részesítik.

FIRST NATIONAL BANK,

ALEX BISHOP, pénztárnok.

WILLIAMSON, W. VA.

TARKA SZINPAD

A MEGELEGEDETT ANYÓS.

Dacára annak, hogy hön szeretett fia anyai belegegyezés nélkül megszóktatott egy leányzót, Mrs. Wolff, teljesen meg meg van elégedve a fia választásával és nagy szeretettel várja, hogy ifju menyét keblére ölhesse.

Dacára a szokásnak, egyáltalában nem meglepő, az anyós meglegedése, mert fia jól választott, tudniillik a többszörös milliomos George Gould lányát, Edithet szóktette meg. A fiatalok nem is kérdezték meg szülei véleményét, nem akarták megreszközni a dolgot vagy úgy gondolták, hogy az a kettőjük ügye és szépen megesküdtek. A szülőket az esküvő után táviratilag tudatták az örvedetes hírről.

A Gould kisasszony papájának olvasatlan milliói vannak, a fiatal férj sem származik ugyan valami nagyon szegény családból, de azért le volt törve az esküvő előtt, mert 10 dollár kölcsönzött, hogy az esketési díját lefizesse. Valószínűleg ez az utolsó 10 dollár, amit a fiatal férj az életében kölcsönkért.

Mint minden helyen, Columbus egyik kicsi városkájában is lakáshány van. Van ugyan egy üres ház, de abban senki sem akar lakni, mert azt beszélik a titokzatos házról, hogy kísértetek járnak benne. Évekkel ezelőtt találtak is a házban egy kigyószontvázat, amely még jobban megerősítette a kísértetjárás meséjét.

A lakáshány azonban rákényszerített egy családot, hogy a titokzatos házba költözzenek pár napra. De a kísértet nem türtte ezt, mert pontosan éjfélkor, — amint ez egy jól nevelt kísértet-hez illik — megjelent egy fehérruhás nő alakjában, mielőtt mormogással és furcsa hangokkal jelezte jövetelét. Limának hívják a híres plézt és ez a kísértet az egész csónes plézt és a következő éjjeleken a rendőrséggel együtt vagy ezer főből álló tömeg — férfiak, nők, gyerekek vegyesen — kivonultak, hogy megnézzék a kísértet. Ha a kísértet nem is jelentkezett a tömegnek, azért az éjszaka nem veszett kárba, mert olyan tolongás volt, hogy a rendőrök botjaitak használták, a gyerekek pedig köveket dobáltak minden irányban. Minek folytán vegyesen fejek és ablakok törtek be.

A városka főemberiből egy páran egy éjjelre bevonultak a házba pár rendőrral, hogy megtapasztalják a kísértet, aki meg is jelent, mire a kíváncsi hősök mindnyájan megfutamodtak.

Szellemidézők a környékről nagy számban mennek a híres házba, hogy beszélhessenek a kísértettel. Szóval Lima, O. ezenel belelépett a világhírű városok sorába.

Ugy látszik a híres Limában nagy a sötétség, nem ártana egy kis világgosságot bocsátani a jámbor limaik fejébe. Elkelné.....

Megirtuk lapunk mult heti számában, **AZ ELNÖK JUHAI** hogy az elnöknek egy pár jó tanácsot adott egy képviselő a Fehér Ház parkjában legelésző juhokra vonatkozólag, többek között azt, hogy jó lesz megnyirni a kedves állatokat. Az elnök ezt a jó tanácsot úgy látja megfogadta, mert most azt olvassuk, hogy az elnök a juhok gyapjútját a Salvation Armynek ajándékozta. A Salvation Army felajánlotta a birtokában levő farmot a juhok számára, miután a képviselő ur azt is kívánta, hogy a juhokat távolítsák el a parkból, mert a gypet tönkre teszik, de az elnök titkára azt válaszolta, hogy a juhok eltávolítása nem szükséges. Így hát az elnöki juhok egyenlőre a Fehér Házban legelnek továbbra is.

British-India tudvalevőleg az ópium monopoliomot tartja a kezében. A legutolsó kimutatás szerint az elmúlt évben több mennyiséget használtak el, mint az előző években. 1916-ban 8710 láda ópiumot szállítottak el, míg 1919-ben 10,467 láda ópium került szállításra.

Egy szegény kétségbeesett apa szaladt **A HALOTT FIU** New York alsó városában halott gyermekével a karján félmérföldön keresztül. A két éves kis fiu kiesett az ablakon és az apa kétségbeesésében felkapta a gyereket és úgy rohant a fél mérföldnyire levő kórházba. Az uton több soffőr felajánlotta kocsiját, de a szegény ember kétségbeesésében hallott, nem látott. A kórházban megállapították, hogy a kis gyerek az esés után azonnal meghalt.

New York államban Merion megyének meg van a maga igazi külön kis banditája. **A BÖRTÖN UTÁN** A fiu igazi rablótehetséggel van megáldva, mert nemcsak a vágyt él benne, hogy bandita lehessen, hanem 14 éves korában meg is kezdte a munkát. Kirabolt egy bankot és több magánházat, legutóbb egy isállóba tört be és egy nagyon értékes lovat vitt el, amint aztán úgy szórén el is vágatott. Ezért be is csukták a Lyonsi börtönbe, amelynek ő volt az egyetlen lakója. Persze, hogy egy embert nem lehet olyan szigorúan őrizni és így a fiu elfűrészelte a rácsokat és megszökött, hogy Buffalóban meglátogassa a szvithárját, ami sikerült is neki. De aztán olyan honvégyat érzett a börtön után, hogy ugyanazzal a Forddal, amit a börtön garázsából elvitt, vissza is hajtatott és újra bevonult a börtönbe.

Kanadában pünkösdi ünnepén a pap erősen kikelt azok az asszonyok ellen, a kiket ő moderneknek hív. Ez a szó alatt a tisztelendő ur rövid szoknyát és mélyen kivágott nyakot ért. Azt is kijelentette, hogy nem tűri, hogy ilyen öltözetű nők megjelenjenek a templomban. Most kérdés, hogy miről mondanak-e le inkább a nők? A divatról, vagy pedig a templomról?

Az "Est"ben olvassuk az alábbiakat. **AZ ÖNGYILKOS NAPLOJA.** Kedden délután a Csengeri utcában a Hamburg szállodában levő lakásán halva találták Khaette Vilmos 22 éves állatorvos tanhallgatót. A rendőrség megállapította, hogy a fiatal ember nagyobb adag morfiummal megmérgezte magát. Az öngyilkos utolsó perceiről naplót készített, amelyet az asztalon a rendőri

bizottság megtalálta. Az érdekes írás szövege a következő:

"Hét óra. Bevettem öt morium pasztillát s rágyújtottam az utolsó cigarettámra. Kíváncsi vagyok, mit fogok érezni. Nagyon nyugodt vagyok. Nem érzek semmit. Egész közömbösen várom a továbbiakat. Itt volt Jani. Element, hála Istennek. Nem tudom megérteni, miért akarnak némelyek meggyőzni arról, hogy lesz még jobb is, hogy neki kell vágni az életnek, mikor olyan csunya, mikor én tudom értékelni magamat és azt is, hogy mit ér nekem ez a zürzavar. Mit zozhat még? Csak nyomort. — Kezdem érezni a morfeum hatását, jól zsbbaszt.

Az arcom ég. Erősen ver a szívem. Csak Istenem, ne hogy eszébe jusson valakinek most keresni engem. Hagyjanak végre nyugodtan meghalni. Szegény Bellus, vajjon sejt-e, hogy hová készülök? Hogy el fogok menni. Már nehezülnék a kezeim. Jól érzem magam. Kezdek kábulni, pedig még csak tíz perc telt el, hogy bevettem. A pulzusom normális. Nem értem. Ugy elszorul a szívem, pedig nem félek. Hát holnap már szebb lesz minden. Zsibbadnak a karjaim. Vége lesz. Nem fáj, tavaly fáj.

Tavaly még sirtam is, úgy érzem magam, mint 1918-ban, mikor ópiumot ittam. Már nem látok jól, — Megnéztem magam a tükörben, piros az arcom. Tízennyolc perc el, — porolnak, zavar a láрма. Álmos vagyok. Mindjárt elotlom a villanyt. Vajjon bezártam-e az ajtót? Megnézem. Istenem, csak ne zavarjanak meg. Nehezek a szempilláim. No abbahagyom az írást. Kényelmesen akarok végezni. Hát Margitkám, megyek utánad. Nemsokára együtt lesz a familia. Nagyon kábult vagyok. Csak ne hogy felboccoljanak.

Már alig bírom a szemem nyitva tartani. Huszonhárom perc, — de lassan mulik. Semmi meghatóság. No legyen vége a komédiának. Unom már. Félek a nyomortól. Huszonöt perc. Már alig tudok írni. Mindjárt elalszom. De jó, istenem, a pulzusom kilencvenet ver. Hát ronda élet, én megyek. Mindjárt elalszom. Harminc perc. Elég jól hat. Szervuszatok, fiuk! Most elotlom a villanyt. Üdvözlöm Ádám Évát."

Az első eredeti magyar regény a bolshevik Magyarországból, a mely szemtanu tollából került ki Pár hét mulva megkezdjük lapunk hasábjain

PÁSZTOR ÁRPAD

a kiváló magyarországi író lapunk számára írt regényének közlését. A regény címe:

PINTÉR MARI Amerikába megy

Hívja fel ismerősei és barátai figyelmét a Magyar Bányászlapra. Fizessen elő mindenki lapunkra minél előbb, hogy az elejétől olvashassák azt a regényt, amely a magyar válság legválságosabb idejét festi le megdöbbentően realiztikus színekkel és igazsággal.

A Magyar Bányászlap előfizetési ára Amerikában évi 2 dollár, Európában évi 3 dollár.

Barátainak tesz szolgálatot, ha módot ad nekik arra, hogy lapunk előfizetési útján elolvashassák Pásztor Árpád kitünő regényét.

BUTLER COUNTY NATIONAL BANK
Butler, Pa.

A magyarok bankja.
Nemcsak a betéteink emelkednek állandóan, hanem magyar üzletheleink napról-napra nagyobb bizalommal fordulnak hozzánk.
Alapított 1890-ben, tehát több, mint 28 év óta sikeresen és jó eredménnyel vezetjük a bankot.
Betétekre magas kamatot fizetünk. Bármilyen pénzügyben forduljon bizalommal hozzánk, mindentelő ügyben bizalmas tanácsot adunk önnek.
A Nagy Bank a törvényesék mellett.
2024

Most, mikor oly égető szüksége van családjának otthon segítségre és az ittlévőknek jó tanácsra, ne kísérletezzen ismeretlen bankárral, de forduljon bizalommal

ROTH JÓZSEF és FIA Bankházához, McKEESPORTON, PA.,

mely bank 35 év óta szolgálja a magyarországi érdekeket.
Pénzt a legelőszöb napi árfolyam mellett küld, felelősség mellett gyorsan, pontosan és biztosan ugy családjának, mint postakárék vagy más hazai bankba betét gyánánt.

Checket küldhet általunk haza, melyet bármely bank bevált.
A hazautazók New Yorkban a Magyar Bányász Otthonban vannak a hajójuk indulásáig.

Négyszem között.

Bányász János korábbi cikkére több válasz érkezett be hozzánk, melyeket sorban fogunk leközlölni. Bányász János válaszával együtt. Egy testvér név alatt közlött levélre válasz.

Mélyen tisztelt szerkesztőség és vitatkozó bányásztestvérek! Miután Önök a földtől az égig mentek a vitatkozással, engedjék meg, hogy én is beleszólhassak.

Először is a névtelen levélíró testvérünk levelére vonatkozólag annyit mondom, miután ő úgy írja, hogy aki nem hisz istenben, abban nincs meg a szeretet. Tisztelt névtelen testvér, minden emberben meg van születésétől fogva a szeretet, de viszont meg van a gyűlölet is, akár hiszi az istent, akár nem.

Amint Ön írja kedves testvér — a nevént nem tudom, de mint-hogy Ön nem írja, én sem írom ki, — művelt és tanult emberek-től vajmi keveset lehet hallani az isten létezéséről. Kérdés, miért nem lehet azoktól hallani? Talán csak nem azért, hogy azok buták, vagy tudatlanok és ha Ön azt gondolná, hol van akkor a tudomány, ha nem a művelt és tökéletesített agyakban?

Csak vizsgáljuk meg bányásztestvér a dolgot jól, mi szegény munkások, gondolkodjunk és tudatára ébredünk, hogy játszának ki minket a hittel a mi papjaink. Azt mondják, hogy boldogok a szegények, mert övek a mennyek országa. És könnyebb a tevének átmenni a tű fokán, mint egy gazdagnak isten országába jutni. No már most vegye e két szót, van-e a papnak igaza, mikor ezt mondja, cselekszik-e ő az isten parancsolata szerint. Náluk a sok vagy, a gazdagság, százaszor meg ezerszer annyi, mint a mit kényelmesen eltudnak költeni.

Turkálnak mindenben, mikor mi éhezünk. Még nem ismertem papot, akiben a szeretet meg lett volna, hiába hiszi az istent, ő nem törődik vele, ha a pokolba is kerül, de ezen a világon kiéli javait.

Hát ha van mennyország, az a szebb jövő az örök életre, miért csak nekünk szegényeknek számla, miért nem készül oda ő maga is? Az Egy testvér azt kívánna talán, hogy még a lapokban is valami csodátévésről daarságokról írjanak, hogy a népet minél jobban butítsák, például itt van Mária a falban, amott a kutban, és másutt a fában, stb.

Őn azt hiszi testvér, amint értem a leveléből, mi még mindnyájan ott állunk, ahol Ön is. Ne higgye, sokunknak más a nézete a szegények között is. Másokban elég okos ember Ön, csak az hiányzik, hogy az egyik felét nem ismeri a dolognak, vagy meg az egyiket ismeri, a másikat nem. Tisztelettel

Pirka István, Zeigler, Ill.

Tekintettel arra, hogy az én írásomból keveredett ki ez a vita, megengedi Pirka testvér, hogy erre a levélre is én válaszoljak.

Azt már láthatta Pirka testvér az írásomból, hogy nem vagyok vakon és esztelenül vallásos, hanem néha gondolkozom is a vallás tanain és megpróbálom, a magam véges eszével kutatni is a vallás egyes tételeinek igazságát.

Abban nincs igaza Pirka testvér, hogy minden pap népbolondító, és hogy egyetlenegyben sincs meg a testvéri szeretet. Én ismerek igazszívű, jólelkű papot, aki nemcsak prédikálja a testvéri szeretetet, hanem minden tekintetben gyakorolja is. Ez a pap a testvéri szeretetet nem annyira a szavaival, mint a cselekedeteivel hirdeti. És így többet is ér el, mintha folyton gyönyörű szavakon törné a fejét. A legmegátal-kodotabb istentagadó, vallástalan ember is gondolkozni kezd, ha megismeri ezt a papot. Az egész viidéken nincs magyar ember, aki ne ismerné és ne szeertné. És meg is érdemli, mert bárhol van baj, a pap az első aki ott van és segítését igaz szívvél ajánlja fel. Ez a pap felesleges pénzét a szegények között osztja szét, földje csak akkora van, amekkora egy szép virágos kerthez meg egy gyereknek való udvarhoz kell. Egy kincse van, a könyvtára, de ez is mindenkié. Mert ő a boldog, ha egy könyvet kölcsönözhet tudományra szomjazó hiveinek.

Én nagyon kevés papot ismerek és egy igazit, egy jót találtam köztük. Bizonyosan 'van még több is. Nem szabad azt mondanunk, hogy egy pap sem lehet jó és igazszívű. Ahogy a bányások között vannak jó és rossz emberek, úgy vannak a papok között is. És a rossz emberek után nem szabad egy egész csoportot elítélni, ha nem akarunk alkalmat adni, hogy igazságtalanul vádoljanak meg bennünket.

Amikor én testvéri szeretetről beszélek, akkor nem gondolok egy bizonyos vallásra. Amikor én jó emberekről beszélek, nem gondolok egy bizonyos vallásu vagy foglalkozásu emberre. Senki vallását én nem nézem. Egyik vallást sem pártolom és nem is támadom. Mert minden vallás szép és jóra vezető, csak az emberek rosszak, akik visszaélnék ezzel.

Aki szereti embertársát, az én-előttem jó ember és igaz ember. Az felebaráti szeretetével dícsé-ri az istent, mert az olyan ember nem követ el tudatosan vétket. Mert minden véték a testvérszeretet parancsát szegi meg.

Vannak emberek, akik lelki szükségét érzik annak, hogy szeretüket, hitüket és meggyőződésüket szavakban, imákban is kifejezzék. egy bizonyos helyen, bizonyos időkben. Amig ezt igaz

szívvél teszik, addig jó emberek, de ha csak képmutatásból teszik, akkor képmutatók, rossz emberek, akármennyire be is tartják a vallások külsőségére vonatkozó parancsait.

Az egyik embernek szüksége van arra, hogy higgyen a csodákban. A másik jó ember marad úgy is, ha elhiszi mindazt, amit a tudomány a vallás tételeinek megdöntésére fedezett fel. Én előttem az embernek a cselekedet a legfontosabb, nem pedig az, hogy mit hisz és mit nem hisz.

Lehet, hogy nekem nincs igazam, lehet, hogy még bűnhődni fogok életemben, vagy halálom után, amiért nem tartom be a leg-szigorubbán a vallás minden parancsát is. De én azt nem látom szükségesnek. Az én érzésem, az én vallásom szerint elég az, ha szeretem embertársaimat, ha soha nekik kárt nem okozok és ha megpróbálok jót tenni az emberekkel. Az én vallásomnak ezek a fő parancsolatai. És én ezeket próbálom megtartani annyira, amennyire erre egy gyarló ember képes.

Ne magyarázzuk tehát a vallást, testvérek. Higgyen el minden-letit annyit, amennyit tud és a mennyire szüksége van. Ne törődjünk mi mások vallási meggyőződéseivel, minden ember egy-veleje nem lehet egyforma, hogy ugyanazokat a gondolatokat hordozza magában. Szeressük embertársainkat és ezzel nem vétünk se a katolikusok se a protestánsok se a zsidók, de még az istentagadók vallása ellen sem. Ezzel csak jót szerzünk magunknak és másoknak.

Bányász János.

MADRID NÉPE ÉHEZIK.

Madridból érkező jelentések hajmeresztő dolgokat közölnek a nagy kenyérszegről. Madrid napi kenyérszükséglete 350 ezer kiló. holott mindössze 50 kiló kerül naponként eladásra. A város polgári kormányzójának lakása előtt legutóbb ezerszára jelentek meg az éhező nők és gyermekek. "Adjanak kenyeret, mert éhesek vagyunk", kiáltották fenyegető hangon a kormányzó palotája felé. Voltak egyesek, akik a villamos kocsik elé vetették magukat és órák hosszat feltartóztatták a közlekedést. Mások a robogó autókát dobták meg kövel. A kormányzó kérelmére a rendőrség igyekezett megnyugtani az éhező tömeget és amikor ez nem sikerült, maga a kormányzó jelent meg az éhező tüntetők elkeseredett csoportjánál és megígérte, hogy egy-két napon belül kenyeret szerez.

Rendelje meg lapunk kiadóhivatalából Pülöp Ilona szennációs könyvét: **A Vihar Gyermeke című regényt. Küldje be rendelését a pénzzel együtt. A könyv ára \$1.50.**

GYORS ENYHÜLÉS
Túlterhelés a nehéz munkától, általános fáradtság, megerőltetés és csuklik, fájós hát, megerőltetés és feamodások fájófalmain rögtön enyhít
PAIN-EXPELLER
aszonali használata által. "BARÁT A SZÜKSÉGBEN"
Azon esetekben, akik már kipróbálták a Pain-Expeller áldásos haterejét, aztat többé nélkülözni nem tudják.
Csak egy Pain-Expeller létezik; és az az Ön biztonságáért el lett látva
A Horgony Védjeggyel
Ha a Pain-Expellert tartalmazó csomagot nem látja, akkor az nem a valódi és azt utasítsa vissza. 35 és 70 centes üvegekben minden gyógyszertárban kapható.
F. AD. RICHTER & CO., 326-330 Broadway, New York

EZ MÁR AZTÁN DOHÁNY!

Évtizedeken keresztül ezrek tették a meggyőzést az H. Rippen Tobako Products PETEPI, RÁKÓCZI, ROSZORU, KASSAI védjegyek alatt forgalomban levő pipadohányaira.

Valamennyi olyan szerencsés keverék, hogy aki egyszer megízleli, nem cseréli azt fel semmi más dohánnyal.

Kapható minden üzletben és minden csomaggal értékes csuponok is adunk, amelyeket remek ajándéktárgyakra váltnak be. Küldje be a mellékelt szelvényt teljes listánkról.

Küldjön haza néhány font pipadohányt. Egy pipa jó dohány sok bajt elfelejtet.

H. RIPPEN. TOBACCO PRODUCTS. PERTH AMBOYN. J.

IGAZI
JÓ
Reg. U.S. Pat. Office.
H. RIPPEN.
PAPA DOHÁNY
361 B, Division St.
Perth Amboy, N. J.
küldje el részlete Premium listájukat és írják meg mibe kerül... font pipadohány
Név .....
Cím .....

Utazás a nagy temetőben

Rongyosan, piszkosan, züllötten, éhesen mered az idegenre Európa hajdan legvirágosabb városa. A császárok büszke és kedvenc kastélyvárosa alázattal nyújtja ki a kezét a bebörtölt idegen elé egy kis alamizsnáért; szeméremérés nélkül mutogatja sebeit és fogyatékoságait a szánakozó embereknek.

Éhes az egész Bécs, rongyos benne minden egyes ember, kivéve talán az a pár ezer bitang shieber, (láncereskedő) akik az előkelőbb szállodákat egészen elletették. Osztrákok és magyarok egyformán.

Mikor a lekopott, piszkos, züllött utcákon keresztül kocsinak a szálloda elé gördült, olyan látványosság tárult elé, amely kísérténi fog bennünket éjjeli álmunkban, ameddig csak élünk.

Csikorgó hidegben, februári fagyban ezerszáma álltak a Bristol és a Grand hotelok előtt a kolduló MEZITLÁBOS kisgyermek, akikben már annyi erő sem volt, hogy a szájukat kérésre nyissák ki.

Könyörgőve emelik fel összetett kezeiket az idegenek elé, s legfeljebb bitte-bitte (kérem-kérem) szokat ismétlik nyöszörgőve, — annyira el vannak gyöngyülve, hogy beszélni sem tudnak.

A kömbereknek is megszokadna tán a szívük, ha ezt a képet láthatnák maguk előtt, s mi féltájtán támolyogtunk be a szállodába, miután minden pénzünket szétszórtuk ezek közt az éhező, fázó, haldokló és halálra szánt szegény kis gyerekek közt.

Természetesen a századrészkön sem tudtunk segíteni. mert legalább ötvenen állhattak ennél a két egymás mellett lévő szállodánál, s hát a többi szállodáknál mennyien lehettek?

Iszonyodva gondoltunk a budapesti, meg a többi magyarországi gyermekekre, és repülni szeretünk volna, hogy legyünk túl a legborzasztóbb dolgon, lássuk meg az éhező magyar testvéreinket.

Tizenegy után harminc perccel értünk Bécsbe, szombati napon, s rohantunk a szállodából a rendőrségre, hogy bejelentsük magunkat és kiutazási engedélyt kérjünk, mert különben ott rekedünk hétfőig.

A rendőrségen nem szívesen láttak bennünket. Kijelentették, hogy már késő, egy fél óra múlva már a hivatalt bezárják, s ók már az ebédjüket eszik ugys. Sárfele kenyéret ettek vagy ötöt, de bizony a kenyér mellé egyebet nem igen haraptak.

Kétszáz korona borralaló és egy doboz amerikai cigarettá borralalóért mégis rendbe hozták utleveleinket, s mi rohantunk a magyar követségre, ahová délután 12 perckor, tehát hivatalos órák után érkezünk meg.

A kapszák itt is száz koronát kellett adnunk, hogy hivatalos órák után beengedjen bennünket az épületbe, de a hivatalnokok szó nélkül, elég udvariasan teljesítették kérésünket, és ezen az egyetlen helyen nem zsaroltak meg bennünket. Megtört, szerény emberek mindannyian, akiknek az arcukra van írva, hogy a bécsi magyar követség a legnyomorultabb helyzetben lévő országot képviseli.

A szállodában azzal fogadtak bennünket, hogy keddig nem megy Magyarországra felé vonat, s mi hétfői vonatra vetünk jegyet nyolcszáz koronáért, ami kedden ért volna be az országba.

El voltunk keseredve, hogy hiába volt az utlevéllel a nagy sietés, mégis Bécsben kell ülnünk hétfőig, s azon tanakodtunk, hogy autóbilit fogadunk és azon megyünk le még azon éjjel Budapestre. Az autóbilitos nyegyven ezer koronát kért ezért az utért és talán meg is adtuk volna, ha nem rohan be valaki a Grand

Hotelba azzal az örömhírral, hogy ma este még egy utolsó vonat megy Budapestre, mielőtt két napra beszüntetik a forgalmat.

Mint az árvíz, olyan erővel rohant egy tömeg nép a pályaudvar felé, s nekünk is sikerült két jegyet kapnunk a vonatra két-két ezer korona borralaló való mellett. Este hétkor kellett volna indulnunk, de a vasuton megmondták, hogy jó lesz a kocsiha öt órákor beleülni, hogy helyet kapjunk.

Mint hogy még csak délután fél kettő volt, így is volt időnk, hogy Bécsben végre egy kicsit szét-nézzünk.

Még csak most gondoltunk rá, hogy ebédelni menjünk, s visszamentünk a Grand Hotelba, ahová beszálltunk.

A kolduló kis gyermekek más borzasztó látványában volt rém amit az utcán láttunk.

A Grand Hotel Bécs legelőkelőbb szállodája és a fényes étteremben kenyéren kívül mindenből elegendő. Kenyér az nincs ott sem, mint ahogy sehol sincs, de jőpénzért kenyéren kívül mindent kap az ember.

Tele volt a Grand Hotel magyarokkal. Itt tartózkodnak azok a bitang shieberek (láncereskedők), akiknek a lábai alatt már forró lett a magyar talaj. Itt szórják azt a pénzt, amit az éhező koldus magyaroktól elrabolnak.

S akik az ötezer kolduló kis gyermeknek keresztül bejutnak a szálloda fényes termeibe, megdöbbenek attól a másik látványtól, amit az ott tartózkodó magyar shieberek csapata nyújt.

Fényesen öltözött urak, selyembe burkolt asszonyságok, akiknek a koráról és viselkedéséről látni, hogy leginkább a shieberek szeretői, gyémántokkal és arannyal borítva ülnek körül az asztaloknál.

Pezsgő hül az asztalok mellett és ami jó és szép van a világon, az mind eléjük van rakva az asztalokra.

Röhögnek, mulatnak, fálnak, pezsgőbe fulnak ezek a lelketlen emberhiénák, mintha a szálloda előtt nem állnának gyermek-koldusok, akik közül ezerre sem jut annyi elköltöni való pénz, mint egy-egy shiebernek a szeretőjére.

Felháborodtunk attól, amit ebben a teremben láttunk, s gondolom Kiss Emil jegyezte meg, hogy ő szívesen vezetné Bécs város éhes népét, hogy ostromolják meg ezt a büntényt, ahol tejbenvajban fürödnek az emberiség salakjai, amíg odakinn százezerszáma hullnak a éhes és fázó szegény emberek.

Siettünk az ebéddel, hamarosan kinn voltunk az utcán. Szerény ebédünk fejenként körülbelül száz koronába került, s akkoriban Bécsben a munkásemberek keresetét harminc korona volt naponta, ha erősen dolgoztak.

Ezen se törhettük soká a fejünket, mert az utcán folyton újabb meg újabb éhes koldus-csapatokkal találkoztunk, akiknek nem győztünk adogatni a husz koronás papirokat.

Persze, hogy mi sokkal hamarabb kifogytunk a papirokból, mint Bécs utcái a koldusokból, s szomorúan tértünk ki azután a kezét nyújtó koldus elől.

Kétségbeesve megy el az ember mellettük, nem tud rajtuk segíteni, nem tud.

Bécs utcái, mint fentebb említettünk, rongyosak, piszkosak. A házak hat éve nem láttak kőművest, az ablakok mind be vannak zuzva, a házfalka le van verve. Ütött-kopott minden, mint a mesélt elátkozott városokban.

Az üzletekben élelmiszereken kívül minden kapható. Ausztria már félig boldog ország, mert békét kötöttek vele, ha le is vágják a kezét-lábát, és így most már hozzá tud jutni valamelyes kis holmihoz.

Nekünk persze minden bor-

zasztó olcsó volt, mert hiszen igen jó inget lehet kapni nyolcszáz koronáért, ami akkor nekünk csak 2 dollár 60 cent volt. de ha elgondoltuk, hogy nyolcszáz koronát egy bécsi munkás három hét alatt keres, belekábult a fejünk ilyen nyomorúság láttára és érintésére.

Mikor már nem bírtuk ki a koldusok kéregetését, újra csak a szállodába menekültünk, és ott vártuk be az öt órát, hogy a vonathoz siessünk.

Előbb azonban két-két darabra vágtuk azt a két hatalmas fehér veknit, amit Svájcban vittünk magunkkal és a négy darab kenyeret négy utcai járóelőnek adtuk ajándékká.

A nagy darab fehér kenyér láttára a megajándékozott emberek szóhoz sem jutottak, s az egyik boldog személy, egy szegény öreg asszony majdnem elájult, mikor a régen nem látott fehér kenyeret összecsókolgatta.

Nem lehet azt elfelejteni, ahogy az a négy szerencsétlen teremtés a kenyérnek megörült, pedig hát ezek akkor nagyon szerencsés emberek voltak.

Mert hát az a másik három millió bécsi lakos, akik aznap nem ettek semmiféle kenyeret sem?

A hatóság gondoskodik róla, hogy nyolc deka kenyér jusson naponta minden embernek, az amerikai magyar azonban három napig beteg lenne, ha azt a kenyérnek nevezett sarat megköstelné.

Korpából, kavicsból, ocsuból és lisztből kevert, borzasztóan émeletyítő sárgyag az, amit Bécsben kenyérnek neveznek, s amiből 8 deka jut naponta egy személyre.

Mint hogy pedig Bécsnek a kormányja erősen szocialista, de valóssággal bolszevikizál, ott egyik ember sem juthat jobb kenyérhez, mint a másik és Bécsben fehér, vagy félfekete kenyér nem kapható.

Az elosztott négy darab kenyér boldog tulajdonosai valószínűleg kaptak volna ezer koronát egy-egy ilyen nagy adag fehér kenyérért, de nem hiszem, hogy oda adták volna, ha mindjárt emberéletet kellett volna vele megmenteni.

Siettünk a vasúthoz és alig múlt el négy óra, mikor beültünk a Budapest felé készülő vonatba.

Takaróink voltak és így a nyitott ablaktól nem tulságosan félünk gyertyát eleget vásároltunk, s így a világítás sem adott nagy gondot. Hogy így féltünk volna akármiól, mikor végre annyi nyomorúság, és annyi szivszaggató nyomorúság megismerése után Budapesttől csak egy éjszaka válasszott el bennünket.

(Folytatjuk.)

AMERIKAI ROKONOKAT KERESNEK MAGYARORSZÁGBÓL.

Sok százezer magyar család menekült Budapestre és környéke a románok, szerbek és csehek által megszállt területekről. Ezeket hiába keresik fel velük utján az amerikai rokonok. A Tolnay Világlapja képes hetilap egy rendkívül nemes akciót indított, amely abból áll, hogy az amerikai és magyarországi hozzátartozók címeit összehozza. Eddig már sok ezer olyan egyén jelentkezett a Tolnay Világlapjánál, akik amerikai hozzátartozóikat keresik. Aki tehát olvasóink közül magyarországi rokonainak közelebbi címét akarja megtudni, az írjon a Tolnay Világlap kiadóhivatalához, Budapest, VII. Dohány utca 12-14. Írja meg pontosan saját címét, hozzátartozójának címét és a Tolnay Világlapja, ha még nem rendelkezik az illető jelenlegi címével, azt nyomonzni fogja. Ugyanis a lap több mint százezer ember kezén fordul meg hetenként, csaknem minden kis faluban ismerik és így könnyű megtalálni a keresett címet.

KISS EMIL

(H. M.) New Yorkból értesítének, hogy Kiss Emilét ünnepelelték a barátai és tisztelői a napokban, mikor Európából hazatért, és én nagyon sajnálom, hogy az ünnepen részt nem vehettem.

Mert Kiss Emilét igazán szeretettel fogadhatják, s igazán ünnepelethetik az amerikai magyar emberek.

Emberekről én nem szoktam szépeket írni. Azt tartom, hogy minden embert a tettei gyalázzák vagy magasztalják.

De Kiss Emmillé kivétel kell tennem, mert a magam szemével láttam, hogy Magyarországon mit dolgozott, s hogy mennyire megérdemli az amerikai magyarok szeretetét.

Hazafelé utaztomban a zürichi állomáson találkoztam Kiss Emmillé, s nagyon gyakran együtt voltam vele Magyarországon is. Tanuja voltam annak a munkának, amit éjjel-nappal végzett; mindig csak Magyarországról és az amerikai magyarokért.

Sülyedő hajó a szülőföldünk, s vele sülyed minden, ami az országban van. Kiss Emil hol ezt az értéket, hol azt a vagyont kapta kézhez, hogy megmentsse a sülyedéstől. Néha sikerült az igyekezete, néha nem sikerült.

Békésebb időben megtudja majd mindenki, hogy mit tett Kiss Emil Magyarországon, a magyar ipar és a magyar kereskedelem érdekében.

Ennek a megírása már nem az én hivatásom. Jelen voltam, mikor Budapest színe-java a Ritz szálloda nagytermében gyülekezett, hogy Kiss Emilét és az amerikai konzult ünnepeleje a Zerkovitz vendégeként, s az a Budapest, amely akkor annyira megtisztelte Kiss Emilét, nem fogja véka alá rejtteni, hogy mit tett érte az amerikai magyar bankár.

Láttam a budapesti éhes magyarok ezreit az ő irodájában is, és láttam azt is, hogy íres kézzel megy sem ment el tőle. De ezért nem írnek most felőle az újságokban.

Csak arra a pesti délutánra gondolok állandóan, mikor együtt ültünk Magyarország legnagyobb bankjainak az igazgatóival, és órákig küzdöttünk velük az amerikai magyarok érdekében.

Azt akartuk kioroszakolni, hogy a hazaküldött dollárokat ne postakoronákban fizessék ki, hanem az értékesebb kék koronákban.

Én azért mentem oda, mert a magyarok érdekeit akartam védelmezni, Kissről meg azt hittem, hogy az üzlete érdekeit viszik arra a gyűlésre, amelynek az összehívását mi követeltük.

Csalatkoztam a számításomban. Ez a mindig komoly, mondhatnám, hogy mindig komor arcu lettem nem rabja az üzletének.

Nem az üzletét, de a magyarokat, az amerikai, meg az otthonlábó magyarokat védte.

Nem lehet üzletet úgy szeretni, amilyen szeretettel Kiss Emil azon a gyűlésen a magyarokról beszélt, nem lehet pénzért úgy dolgozni, ahogy Kiss azon a délután órákig dolgozott, órákig küzdött Magyarországot legnagyobb eszű embereivel: ez a honfitársunk szívéből szereti a magyarokat.

Megérdemli azt is, hogy őt is szeressék Amerika magyarjai. Megérdemli azt is, hogy ünnepeleje a visszaérkezése alkalmával, mert Kiss Emil nem a maga gyönyörűségére utazta be Magyarországot és a fél Európát.

Talán alkalmasabb időben többet írhatok még Kissről is, meg az általa elvégzett hatalmas munkáról is. Szívesen tetsem még, ha lehetséges lesz majd, mert jó lesz megtudni mindenkinek, aki magyar ember, hogy miképpen és kik hordják a téglákat az új Magyarország felépítéséhez.

Ez az írásom csak azért a delutánért jelent meg a lapban, amikor Kiss Emilét igazán megismertem.

Sürgönyi értesítés.

Május 11-én indulak el hazavándorló testvéreink a Canada nevű hajón

KISÉRŐ MELLETT.

Május 25-én drótnélküli táviratot kaptunk Mr. Molnártól, amelyben tudatja, hogy szerencsésen megérkeztek Triesztbe.

JUNIUS 29-én

UJ TÁRSAS UTAZÁS KISÉRŐVEL
A CANADA NEVŰ HAJÓN.

Ha biztosan, baj és kellemetlenség nélkül akar utazni, irjon felvilágosításért az alábbi címre:

Magyar Bányász Otthon

(HIMLER MARTON)

Manager: RONA ÁRMAND

75 EAST 10th STREET,

NEW YORK, N. Y.

Ha nincs meg az utlevele, megszerezzük!

BANYÁSZOK GYŰLÉSE

WILKES BARREBAN.

Az amerikai bányamunkások szövetsége, — angol néven The United Mine Workers of America — felhívást intézett a bányász uniokhoz, arra szólítva fel őket, hogy egy nagy gyűlést tartanak Wilkes Barreban, Pa. A gyűlés tárgya lenne megvitatni egy új bérárszabályt. Ezen mozgalmat William B. Wilson, Secretary of Labor, indította meg. Szerinte a méltányos munkabérek új tervét el is fogják fogadtatni a bányatársaságokkal.

JÁRVÁNY A SAHARÁBAN

A járványok legborzasztóbb fajtája, vaktsági járvány, s hihetetlen gyorsasággal terjed a Saharában és ottani jelentések szerint eddig több százezer arab gyermek lett áldozata ezen irozatos betegségnek.

A Pasteur intézet szemesztályának vezetősége nemrégben jelentette az "Amerikai Vörös Kereszt Egyesület" vezetőségének, hogy tíz gyermek közül nyolc szenved ezen ragályban. A fent nevezett intézet lázas gyorsasággal dolgozik, hogy megakadályozza a betegség továbbterjedését, mely munkában az "Amerikai Vörös Kereszt" is tevékeny részt vesz. Az orvosok mindent elkövetnek, hogy ezen betegség ellen szérumot találjanak és a majmokon való kísérletezés, miután ezen állat szervileg legközelebb áll az emberhez, lehet, hogy rövidesen eredményre vezet.

Telekhiénák gyakran ajánlanak telket a Liberty Bondért cserébe. Aki ezt a cserét megcsinálja, az kidobálja a pénzt az ablakon.

MAGYAR SZÉNANYÁSZOKAT KERESÜNK

puhaszén bányánk számára, melyek Sabraton, Richard and Burke, Bretz, Masontown és Kingwoodban vannak West Virginia állam, Preston Countyban.

A SZÉN 4 LAB MAGAS ÉS TISZTA. Net tonnánként fizetünk pick minigért headingbe 1.00, roomban 97, gépladolásért headingbe 76c, és roomban 70c, cutter és craper headingbe 21c, roomban 19c, motormen 77c, spriger 75c, trackman 74c, trackman helper 71c, külső munka 65½ centtől 60½ centig fizet óránként.

AZ ALAP ÉS TETŐ biztos. Driftes bányák, gázmentesek, nyitott lámpa mellett dolgoznak.

BŐVEN VAN CARENK, ennek folytán állandó munkát biztosíthatunk. Minden bányánk "OPEN SHOP". Villanyos Emelőgépek.

A BETHLEHEM STEEL COMPANYT mi látjuk el szénrel, emelünk kell termelőképeségünket. — Nekünk nem kell várni megrendelésre, teljes képességünkkel kell dolgoznunk.

KÖLTOZKÖDÉSI ÉS UTAZÁSI KÖLTSÉGET megtérítjük hat havi alkalmazás után.

HAZBER \$5-től \$8.50-ig havonta 3, 5 és 6 szobás lakások vilnyvilágítás, pinco és kert. Közel a nagy magyar telephez.

JÖJJON SZEMÉLYESEN MUNKÁRA KÉSZEN. Vegyen jegyet és adja fel podgyaszát közvetlen Morgantown, W. Va.-ba és jelentkezzen a Penn Mary Irodákban, FRONT STREET, MONONGAHELA HOTEL.

PENN MARY COAL COMPANY

PRESTON DIVISION DEPT. 2.

MORGANTOWN, W. VA.

Akar dörzsölés nélkül 1 centért mosni?

Ha a Mitchell Magic Marvelt használja, azzal kimoshatja az egész heti mosását 15 perc alatt egy centért. Nem kell dörzsölni, nem eszi meg sem a kezét, sem a ruhát, nincs benne mérge s garantálunk, ha ezt használja, ruhája tovább tart. Még a maga felesége, anyja, kedvese egészsége egy centet? Ne vegyen más kotyvalékot, amelyek megeszik a ruhát pár mosás után. — Óvakodjon az utánaotóktól. Csakis az alatti címen kapható. Küldjön egy tallért s 10 centet posta költségre s kap egy 6 óra való dobozzal. Irjon magyarul: MAIL ORDER HOUSE, GLENFIELD, N. Y.

Mi lesz a magyar kényszerkölcsönnel?

Az Est május 8-iki számában egy érdekes beszélgetést közöl, melyet a lap munkatársa folytatott báró Korányi Frigyes pénzügyminiszterrel. A cikk egy része az amerikai magyarságot is erősen érdeklő s ezt alább közöljük.

Köztisztviselők 5000, kisemberek 3000 koronáig visszazapják a kényszerkölcsönt.

Korányi pénzügyminiszter nyilatkozata.

Felkerestük báró Korányi Frigyes pénzügyminisztert, a ki hozzá intézett kérdéseinkre a következőképp nyilatkozott:

Első kérdésünk az volt, mi igaz

abból a hírből, hogy a fővárosi pénzügyintézetek részére a kincstár nagyobb visszafizetéseket teljesített?

— Visszafizetések nem történtek. Azonban a pénzügyintézetek részéről az utolsó hadikölcsönre adott állami előlegek mobilizálás végett megfelelő értékű állami pénztárjegyeket bocsátottam a rendelkezésükre, tekintettel a pénzügyi szükségletekre, amelyek az újabb összegeket utalnának át a pénzügyintézetekhez a kényszerkölcsönből, hiszen akkor mi értelme lett volna nemrég lefolytatott műveletnek?

— És az új pénzek forgalomba hozatala mikor lesz aktuális? — kérdeztük.

bélyegzett pénzt kicséréljük. Most azonban nem időszerű még az új pénz forgalombahozatala és nem is sürgős, hiszen most estünk át egy nagyobb műveletre, mely a pénzügyi adminisztráció gépezetét ugyszólván teljesen lefoglalta. Egyébként is a kicsérélés csak új törvény alapján történhetik. Hangsúlyozom azonban ezúttal azt is, hogy ez nem lesz egyéb technikai műveletnél, a mely a pénz értékében semmiféle változást nem okoz.

— Milyen tanulsága van az imént lezárult pénzfelbélyegzési és kényszerkölcsön műveletnek? — kérdeztük?

— Az első szembeötlő jelenség az, hogy nagyon sok igazságtalanság történt, a mely azokat érte, a kiknél a pénz éppen készletben volt. Egyelőre most adtam ki

— A békeszerződés tervezete is kötelez bennünket arra, hogy a leendő rendeletet, a mely hivatva lesz bizonyos igazságtalanságok kiegyenlítésére. Ez a rendelet már átment a minisztertanácsra, a legközelebbi napokban megjelenik a hivatalos lapban és e szerint a köztisztviselők által a kényszerkölcsön céljaira beszedett összegből 5000 koronát, a kisemberek által beszedett összegből a 2—3000 koronáig menő tételekből visszatérítjük. Mindazon sem kell, hogy nagyon megfogjuk vizsgálni és szigorúan fogjuk elbírálni, hogy kik vehetik igénybe ezt a méltányos kedvezést.

Panykó Mihály testvérünk (524 Grand St.) Niles, O.-ban és a környékén lapunkat képviseli.

AMERICAN HUNGARIAN
REAL ESTATE EXCHANGE
AMERIKAI MAGYAR INGATLAN FORGALMI IRODA
318 BROADWAY
NEW YORK

AKIÉ A FÖLD -- AZÉ AZ ORSZÁG.

A magyar földnek nem szabad idegen kezekbe kerülni. Az az egy van csak még, amiből életerőt nyerhet. Az az egy — ami biztos befektetés, ahol nem kell félni, hogy pénze odavész.

Ma 227 koronát ér Pesten a dollár.

Ötször annyi földet vehet ma dollárokért, mint a háboru előtt, bérbe adhatja azt rokonainak s az adót dollárokkal játszva fizetheti s megmenti hozzátartozóit az uzsorás láncosoktól.

Vegyén 100, 200, 300 holdas földbirtokot

Tegye lehetővé, hogy Magyarország megerősödjön. Vegyén most, mikor égető szükség van segítségre, mielőtt még a haszonlesők felverik az árakat. Rövid időn belül teljes lisztánk lesz az összes hazai megvehető földekről, ihja meg tehát már mostan, hol akar földet venni.

Az új magyar pénz rövidesen ki lesz

bocsájtva. Ez azt jelenti, hogy a beváltásnál ismét kevesebbet fog érni a korona.

Csakis dollárokkal segíthet otthon.

Budapesti irodánk gondoskodik róla, hogy minden vételnél a dollárokért a teljes értékű korona legyen javára tudva ügyfeleinknek.

Rokonai kihozatásához szükséges összes

iratokat teljesen díjtalanul szerezzük meg ügyfeleinknek. Budapesti irodánk rokonai részére odahaza teljesen díjmentesen áll minden ügyben szolgálatára.

Irjon még ma.

AMERICAN-HUNGARIAN REAL ESTATE EXCHANGE

318 Broadway, New York, N. Y.

IRREDENTA HUNGARESE.

Befejeződött a szindarab pályázat.

A Magyar Bányászlap korábban pályázatot tüzött ki egy egyfelvonalos Irredenta Hungarese tartalmu szindarabra, amely műkedvelői előadásra alkalmas és lehetőleg Felsőmagyarországi tárgyú. Megírtuk a pályázatban, hogy ugy amerikai magybar, mint Magyarországi írók pályázhatnak. A pályázat díja 250 dollár, amelyet a lap szerkesztősege a legjobb pályamű írójának fog odaítélni.

A pályázat június elején lejár. A pályázatra összesen 6 szindarabot kaptunk. Kettőt Magyarországból és négyet Amerikából. A pályázat eldöntésével megbízott munkatársaink már dolgoznak a beérkezett pályaművek bírálatán. A bírálatok eredményét lapunk egyik közeli számában fogjuk közölni a szindarabok részletes bírálatával együtt.

A pályanyertes szindarabot hamarosan ki fogjuk adni könyv alakban. A darab előadási joga a miénk és azt tőlünk bármely műkedvelői csoport megszerezheti.

Soós hadügyminiszter fogja aláírni a magyar békeszerződést.

A magyar békeszerződés aláírása az a munka, amelyet nem igen szívesen vállalnak el a magyar politikusok. Gróf Apponyi Albert lemondott a békeküldöttség elnökségéről még idejekorán, nehogy az ő feladata legyen a magyar békeszerződés, Magyarország halálos ítéletének elfogadó aláírása. Több nevet emlegettek a béke aláírásával kapcsolatban. Legutóbb a külügy minisztert, gróf Teleky Pált kérték fel erre, de gróf Teleky sem volt hajlandó elvállalni ezt a már ezerszer megátkozott munkát. Végre Soós hadügyminiszter vállalkozott és már utban is Páris felé, hogy gyászos megbízatásának eleget tegyen.

A Budapesten megjelenő A Est egyik számában arra kéri a közönséget, hogy szedjék le házaikról a gyászlobogót és vegyék le ruháikról a gyászjelvényeket. Ehelyett tüzzék ki a háromszínű nemzeti lobogót és viseljenek ruháikra, vagy ilyen jelvényt ruhájukon, hogy ezzel is mutassák, hogy hisznek a magyar feltámadásban, Magyarország jövőjében és a magyar nép életvalóságában.

Európai külföldi lapok, ugy a központi, mint a semleges országokban a legnagyobb mértékben elítélik a magyar békeszerződést és mindenütt azt hiszik, hogy ezt egy éven belül ugys meg fogják változtatni.

Egyes magyar és külföldi államférfiak biznak az egységes Magyarország jövőjében és abban is, hogy Magyarország nagyobb, hatalmasabb és erősebb lesz, mint valaha volt.

Est mi is hisszük, ha a magyar nép végre félreteszi a gyűlölet alacsony fegyvereit és a munka szerszámaival veszi erős kezébe, ha félreteszi az egyéni önzés káros érzeit és a testvéri szeretetet fogadják be állandó lakónak minden magyar szívbe.

ACE-HI FELSŐ CIPŐ
A NAGY C BETŰ ACE-HI CSIZMA TALPON

Ha ismét felső cipőt vesz, vegyen olyant, melynek a talpán a nagy C van és csakis Ace-Hi-t vegyen.
Ace-Hi felső cipők nem esnek darabokba szét Bányavíz nem rothasztja el. Éles sziklák nem vágják keresztül.
Mindig szárazak és kényelmesek. Állhat egész nap vízben és a lába nem lesz vizes.

Ace-Hi különleges gummiból van készítve. Ahol a legerősebb kopásnak van kitéve, ott nagyon erősen vannak csinálva. A talpak nagyon vastagok. Ha csizmát akar, csakis Ace-Hi-t vegye.
Az Ace-Hi csizmák ép oly figyelemmel vannak gyártva, és épen olyan durva erős gummiból, mint az Ace-Hi felső cipők.

Converse
ACE-HI
BANYÁSZ CSIZMA
ES FELSŐ CIPŐ

és felső cipőt, ha nem talál ott Ace-Hi-t, írjon nekünk érte. A közelében van egy cipő üzlet, melyben kaphat Ace-Hi Csizmát

Converse Rubber Co., Malden, Mass.

MAGYAR BANYÁSZOK FIGYELMÉBE

50 magyar családos és 250 magányos bányászra van szükségünk. Bányáink éjjel-nappal dolgoznak. Saját vasuti kocsinak van és az utóbbi NAGY FIZETÉS EMELÉS óta az Egyesült Államokban a legjobb fizetés van Lynchben. 2 tonnás káré \$1.12—\$1.55, napszám 60 centtől 80 centig óránként. Jöjjön munkára kézen. Az állomás neve Lynch, Ky. Itt a bányászok \$125-től 240 dollárig keresnek két hetenként. Csakis masina szén van. A masinás fizetése \$140-tól \$160-ig hetenként. — A testő oly erős anyag kő, hogy bátran jöhetnek oly egynék is, akik még bányában nem dolgoztak. — Akik fuvó hangszereken játszanak, előnyben részesülnek. — Ha jól akar magának és családjának, JÖJJÖN

LYNCH, KY.-ba
STEVE LUCAS
Box 55, Lynch Mines Ky.

NE KÜLDJÖN PÉNZT

Férfiaknak postán küldünk egy párat eme remek U. S. katonai cipőkből. Nem kell egy centet sem előre fizetni. Épen önnek való, legkényelmesebb viseletet ad, tartós használatra erősen készültek, hogy tovább tart, mint más két pár cipő. Vastag, kettős talp, kitűnő bőr, vízmentes, száraz és melegen tartja a lábat.
Vásárolja ezt közvetlenül, legalább \$3.00 megtakarítással a legnagyobb cipőgyárostól. Vágja ki e hirdetőt, írja meg pontos címét és a nagyságát s küldje be még ma. — Csak addig kapható, míg a készlet tart. A levélhordónak fizet \$1.29, egy centtel sem többet.

\$4.29
Az átvételnél.
Szállítást mi fizetjük.
Vágja ki s címezze:
Bank referenciák: State Street Trust Co., Boston.
Eastern Mail Order House, Stat. A, Box 170, Boston 18, Mass.
Név ..... Cím: ..... Nagyság .....

CALIFORNIAI FRISS SZŐLLŐ

MUSKATÁLY — MALAGA — ZINFANDEL — TOKAY — MAGTALAN
(Fehér és fekete)

ITT AZ IDŐ, hogy szerződését ELŐRE megkösse szőlő szükségletére. — Cégünk JÓTÁLLAST VÁLLAL elsősorú minőségért és pontos szállításért. Foglalkozzon szőlő eladásával, ha szép keresetre akar szert tenni. Cégünk mindenben segítségére lesz, hogy sikere legyen.

Egy cáré 14—15 tonna; 1 tonna 80 box, 1 boxiban van 25 font tiszta szőlő.
Árak: még csak RÖVID IDEIG tonnánként \$70.00 és feljebb.

Irjon magyarul és küldje be rendelését MEG MA!

Consumers Grape Co., Inc.
CONSUMERS BLDG. 624 C. CHICAGO, ILL.

A szibériai hadifoglyokért

VINTONDALE, PA.

Nemes példával és jószívűségének tanúbizonyságával állta meg helyét a vintondalei magyarság. Midőn tudomására jutott az ottani magyarságnak, hogy Szibériában ezer és ezer magyar hadifogoly a szenvedések kiállhatatlan kálváriáját járja, jószívűségüket fölbuzdította a magyar testvéri szeretet és nyomban meg is kezdtek a kis bányász városkában a segítségükre lévő akciót. "Adj, amennyit tudsz" ezen pár szóval indult meg a segélyakció, és azon néhány kollektor, ki időt nem sajnálva, futottak be a helység minden részét, lamint ezen gyűjtés eredménye is mutatja, nem maradt háttérben az itteni magyarság arányához képest.

De nemhogy időt nem sajnáltak azon derék magyar testvérek, kik ezen nemes célra gyűjtöttek, sőt örömmel kopogtattak be minden házhoz azon tudatban, hogy magyar testvéreiken ilyenképp is segíthetnek, és megmenhethetik őket a sok kinszenvedéstől a magyar nemzetnek.

A gyűjtésben a tisztelet és becsületnek adózott a Vinton Colliery Coal Company, amidőn megengedte, hogy bent a bányákban jegyezhetik fel adományait mindazok, kik arra adakozni akarnak. S ezen jegyzett összeget a kompanyia fogja le minden egyes egyéntől fizetés alkalmával. Tehát, az ilyenképp esett gyűjtés sokkal könnyebben esett minden adakozóra nézve. Míg a kompanyia készséggel végezte mindazon munkát, mely az ilyenképp való levonást illette. Mr. Hoffman, superintendent, a kompanyia részéről 50 dollár adományozott ezen célra, mely adománnyal kimutatta, hogy magyar bányászait tiszteli és becsüli. Fogadja a magyarság köszönetét ez összegért Mr. Hoffman.

A gyűjtők szintén a legmelegebb elismerést és köszönetet érdemlik jószívű fáradozásaiért. Névszerint: Simon József, Hugya István, Molnár János, Gerő József, Tóth Károly, Farkas Miklós, Medvigy György, Babincsak János, Csizmadia József, s Antal Ádám.

Farkas Miklós és Antal Ádám, kik Wehrumba gyűjtöttek, különösen is fogadják a magyarság köszönetét. Ugyszintén a wehrumi magyarság is, kik összesen \$67.50 adakoztak e kisebb bányász plézen.

A vintondale, Pa és wehrumi magyarság reá szolgált a gyűjtésre, s meg is tette kötelességét minden tekintetben.

Az összeredmény \$941.00, mely összeget június 1-én fogjuk az Amerikai Magyar Népszava címére küldeni.

Nagy István.

ADOMÁNYOK

Kollektor Simon József.
Joe Simonis \$1, John Koresák \$2, Végső András \$2, Szegő János \$3, Babincsak Pál \$1, Lelik Péter \$1, Balogh György \$1, George Szeszton \$1, Roszik György \$1, Mitro Bucskay \$2, Molnár Sándor \$5, Less Réger \$1, Bodon Antal \$3, Szadina György \$1, Kacsó János \$3, Larbus Antal \$1, Stanley Durick \$1, Gaskó József \$5, Dudás István \$5, Gergely Sándor \$5, John Kerezsi \$1, Darsci József \$2, Osztafin Gusztáv \$5, Hajdu Balázs \$5, Zsigmond Jobbágy \$5, Emer Kalson \$1, Tonie Kurti \$1, Varga József \$5, Munkácsi István \$4, Szücs Lajos \$4, Iván János \$5, Eder Károly \$5, Smajda Ferenc \$5, Smajda Pál \$2, Bacsi István \$2, Guljás Pál \$5, Hegedűs Márton \$5, Simon József \$6, Dick Voudward \$2, Gribozki Lajos \$5, Bucskay József \$5, Molnár Sándor \$5, Acél András \$5, Palkó József \$5, Papp János \$5, Szuprák Péter \$5, Tasnádi József \$5, Sándor József \$2, Liszkay Lajos \$5, Banu József \$1.
Hugya István kollektor
Nyeste Péter \$5, Hugya István \$5, Ifj. Balogh János \$1, Varga István \$10, Náver István \$1, Ingoldy András \$5, Godó Kálmán \$5, Krisztián István \$5, Mitro Balogh \$2, Szabó András \$5, Gazdik Elek \$1, Palink János \$2, John Porlink \$1, Dick Evins \$1, D. John Balogh \$1, Hangó István \$5, Munkácsi Lajos \$5, Ádám István \$5, Balogh Mihály \$25c, A. Balogh János \$25c, Rigó István \$2, Náver István \$1, Dr. Szücs Dániel \$5, Polónyi Lajos \$5, Vereb János \$5, Hugya József \$5, J. H. Réger \$1, Tudanicz József \$50c, Magyar Ferenc \$5, Kubin József \$1, Molnár József \$5, Evan Pilot \$1, Julius Anton \$2, Dzank Pilot \$1.
Molnár János kollektor.
Molnár Rudolf \$5, Molnár János \$5, Peter Trusa \$1, Mike Jerkó \$2, Molnár Ádám \$5, Nyeste Ignác \$5, Charles Juta \$1, Mike Hagy \$1, Ed. Wright \$1, John Konnor \$2, Math. Metevich \$50c, Ed. Majerish \$1, Domenik Boliet \$1, Tonie Boliet \$1, Mike Vaslik \$1, Sam Réger \$1, Mike Servison \$1.
Gerő József kollektor
Tóth János \$5, Nagy Gusztáv \$3, Márkus Kálmán \$2, Molnár Ferenc \$1, Fejes István \$3, Kiss Péter \$5, Hidi János \$2, Bajusz Balázs \$2, Simon Károly \$2, Simon Ferenc \$1, Bagu Antal \$5, Bagu Balázs \$5, Molnár János \$2, Gerő József \$3, Moré János \$1.
Tóth Károly kollektor
Tóth Károly \$5, Check No. 1075 \$3, Mihalkó Károly \$1.50, Antal Kálmán \$2, Tóth Péter \$5, Inklovics József \$2, Soós Mihály \$3, Pete Halupkár \$1, Nemes Károly \$1, Cömör János \$5, Tóth Gábor \$5, Bákonyi József \$3, Borbély Ferenc \$5, Check No. 1115 \$1, Check No. 1109 \$1, Kereszmán János \$3, Check No. 1077 \$2, Barna Jenő \$5, Pipcsák János \$2, Lábás Lajos \$2, Mészáros Mihály \$2, Juhász János \$1, Zelenka György \$1, Holod József \$1, Balázs János \$1, Szelesik Máté \$2, Vadnay István \$5, Check No. 1008 \$1, No. 1027 \$1, No. 1003 \$1, No. 1049 \$2, No. 1053 \$1, No. 1425 \$1, No. 1432 \$1, No. 1437 \$1, Kaszás István \$2, Fügedy Péter \$5, Bakay Imre \$1, Zoltánszky József \$1, Lakatos János \$5, Safranika Pál \$5, Mihalkóni \$1, Molnár György \$1, Id. Tóth János \$2, Ifj. Tóth János \$1, Check No. 923 \$1, No. 1015 \$1.
Farkas Miklós kollektálása.
Vinton Colliery Co. \$50, George Bluiwith \$5, L. G. Arbogast \$5, Vinton Supply Co. \$10, Farkas Miklós \$20, Szegedi Sándor \$5, Nagy István \$5, W. J. Roberts \$2, Butch Nick \$50c, W & Tonur \$2.50, S. R. Williams \$1, Davide Trease \$1, Paul Ligham \$1, H. M. Tress \$1, Sam Freeman \$1, Louse Rose \$1, George Rodgers \$1, Pethő János \$1, James Robert \$2, Paul Hotham \$50c, J. H. Krumbine \$50c, Pál Sándor \$5, Antal Ádám \$5, D. R. D. Roderick \$1, Jendrik József \$5, Balázs János \$5, Dr. G. P. Mac. Farlane \$5.
Medvig György kollektor:
Medvig György \$5, Molnár Márton \$2, Hanus Gáspár \$5, Stupián Pál \$5, Fülöp Miklós \$2, Szabó József \$1, Baratay Ignác \$2, Böt Antal \$5, Béres Mihály \$5, Bagu Áron \$2, Bagu Miklós \$1, Pliska József \$2, Csabay Mihály \$5, Nagy János \$2, Mizseri János \$1, Check No. 1396 \$2, No. 1361 \$2, No. 1360 \$1, No. 1441 \$2, No. 1407 \$1, No. 1414 \$2, No. 1400 \$25c, No. 1447 \$1, No. 1448 \$50c, No. 1438 \$50c, No. 1395 \$1, No. 1397 \$1, No. 1362 \$1, No. 1388 \$1, No. 1373 \$50c, No. 1009 \$1, No. 1013 \$1, No. 1034 \$50c, No. 1063 \$50c, No. 1454 \$2, No. 905 \$1, No. 1483 \$1, No. 1443 \$50c, No. 1442 \$25c, No. 1486 \$1, No. 1389 \$1, No. 1376

\$2, No. 1359 \$1, No. 1444 \$1, No. 1435 \$1, No. 1434 \$1, No. 1484 \$50c, No. 929 \$1.

Babincsak János kollektor
Babincsak János \$3, Grant Gendlof \$1, Norman Kuster \$1, Mearl Elmison \$1, Gust Inder-son \$1, John Konfle \$1, James Kuster \$1, Izake Michael \$1, Archi Teendley \$1, C. C. Johns \$1, Harry Rager \$50c, Jacob Rager \$1, Bosnyák János \$1, Bosnyák Lajos \$1, Frank Sebalski \$1, Kozma Mihály \$5, Samkey Sándor \$5, Horváth János \$5.

Csizmadia József, kollektor
Falucska István \$4, Vincze János \$5, Török József \$1, Csapó István \$5, Barkóci Ignác \$4, Tamás Bonton \$50c, Joe Románik \$1, Rubis János \$1, Steve Kososky \$1, Charley Rosman \$1, Charley Lapchak \$1, Mike Cuczik \$1, Iván Antánas \$50c, Kiss Sámuel \$5, Domonkus Péter \$5, Csizmadia József \$5.

WEHRUM, PA.

Farkas Miklós és Antal Ádám
Gergely András \$10, Tarr Márton \$5, Dolezár Mihály \$3, Kedves Pál \$5, Márkus Ferenc \$5, Mike Valiszka \$50c, PoPovics János \$3, Hidi József \$5, Gerő Gyula \$5, Bodnár János \$5, Csendes Gáspár \$5, Kutasi Sz. Péter \$5, Tuba József \$5, Koszta Bálint \$5, Tóth György \$1, Colis Magy. Ref. B. gylet \$100, Verhovay 129. fiók, Colis. Gaál Sándor, Dr. Drury \$25—25, Katona József \$15, B. Tóth József \$10, Gombás Sándor, Gaál János, Marton Károly, Ipacs Mátyás, Tóth András, Zmekó Ferenc, Czinder Erzsébet és fia, N. N., Fábán Pál, Horváth István, Hunyadi János és neje, Péterfy Lajos, Boros István, Pataky Károly, Pénzes család, Bodor Elek, Puskás Mihály, Füleki András \$5—\$5, Kish Antal, Molnár Ferenc, Béres Ferenc, Kiss János, Vajda József, Szük Dániel, Kántor Lajos \$3—\$3, Gaál József, Varga Imre, Muzsik Péter, Stoja Constantin, Kiss József, Kozma Sándor, Poczik András, Joó Sándor, Horváth János, Kalló András, id. Iván János, Lénárd Pál, Soós Sándor, Balázs Mihály, Balázs János, Jaksity Rókus, Bereitty Antal, Spingár János, Kálcsor Károly, Taraba József, Csűrák József, Greenfield Móríc, Simon Sámuel, Szász Károly, Katona Elek, Kovács Imre, László Albert, Nagy János, Juhász András, Berecz Ignác, Kertész Ferenc, Boldizsár Ferenc, Pál József, id. Tóth Károly, Murányi Sándor, Mészáros Károly, Pintér Károly, Pintér István, Jó Zsigmond, Csuka Géza, Szabados Mihály, Ferenczi Károly, Aczél János, ifj. Kőmives János, id. Kőmives János, Kriszán József, Nagy István, Makó József, Bákity Jakab, Gáspár János, Varga Lajos, Cocho S. Sándor, Szmiknya János, Szántó József \$2—\$2, Oszko Imre, Sinak József, ifj. Weber Jánosné, Molnár János, Miklós Márton, László Mihály, Vucskovics Mihály, Fejes István, Csendes István, Cser Antal, Molnár Lajos, Kotok Vazul, Czompi András, Gévai István, Schutt Miklós, Weber Kálmán, Orbán János, Grabovich István, id. Molnár Lajos, Varga István, Jakab György, Simon János, ifj. Tóth Károly, Cselenyék Péter, Szabó Sándor, Jánosy Lajos, id. Vincze János, Sebők Lajos, Király Sándor, Bartha Gyula, Pastrovity János, Mózes Lajos, Szabó András, Schutt János, Kovács János, Csiki János, Bándi István, Veres József, Ehrman Mihály, Dávid András, Jakab Miklós, ifj. Vasas Kálmán, Szabó Dávid, N. Druzs Máté, Florián Safran, Luksa Károly, Kristoff Mihály, Truhan András, Bradács József, Simon János ádamosi, Bojtor Zsigmond, Miklós János, Illés Mihály, Szentgyörgyi József, Bartha N. János, Vinczi János, Bojtor Márton, Gál József, Varga József, Katerba Márton, Kruper Zsuzsanna, Molnár György, Magyarosi András, Nyikes Mátyás, Ficzko Péter, Medick L. E., Pál

PÉNZ

a legértékesebb dolog a világ, még Magyarországon is, ahol pedig ma sokkal kevesebbet ér a pénz, mint régebben. Pénzért még Magyarországon is lehet mindent vásárolni, még pedig törvényesen lebélyezett készpénzen vagy ezzel egyenértékű postapénzen. Magyarországy most éli legválságosabb idejét, legalább is az aratásig, amikor valamelyest javulni fog a helyzet. Az aratásig tehát az óhazai hozzátartozóknak segítségére, támogatására van szükségük.

HAJÓ

sok indul Amerikából Európába, de bizony épenységgel nem mindegy, hogy az amerikai magyarok milyen utvonalon, melyik hajóval utaznak és milyen kikötőbe érkeznek. Az utazás amugy is drága, de sokszorosan többre kerül, ha nem fordul megbízható, telkimeretes bankárhoz, aki hosszú esztendőök óta kiérdemelte a bizalmat és összeköttetéseivel a legelőnyösebb utazást s a pénzváltásnál a legjobb árfolyamot biztosíthatja.

Jól járnak és saját érdekükben cselekszenek azok, akik az óhazába való pénzküldés, **BU-DAPESTI** bankban való pénzelhelyezés, **HA-JÓJEGY** lefoglalás, óhazai hivatalos okiratok beszerzése és tanácskerés ügyében követik annak a sok-sok ezer **MEGELÉGEDETT** amerikai magyar példáját, akik a fentemlített ügyekben mindig csak erre a címre irnak:

KISS EMIL

BANKÁR

133 Second Ave.,

New York, N. Y.

TUDJA-E ÖN,

HOGY MELYIK A LEGHATALMASABB, LEGBIZTOSABB MAGYAR EGYLET AMERIKÁBAN

A VERHOVAY SEGÉLY EGYLET

Tagjainak száma 25 ezer kétszáz

Tiszta vagyona meghaladja a 300 ezer dollárt.
Fizet betegség esetén heti 6 dollár segélyt egészen két évig.
Fizet csonkulási segély fejében 400 dollárig.
Fizet a tag elhalálása esetén az örökösöknek 1000 dollárt.
A Verhovay Segély Egylet nagy hadseregének tagjait megtalálja Ön mindenütt az Egyesült Államok területén, bárholva menjen is.
A Verhovay név ismeretes ma már mindenfelé.
A Verhovay Segély Egylet már eddig is milliókat fizetett ki haláleseti örökségek és betegségek fejében.
A Verhovay Segély Egylet tagjai testvéri szeretettel karolják betegségekbe esett vagy nyomorúságba jutott testvéreik ügyét. Szeretettel gondoskodnak az özvegyek és árvákért.
A Verhovay Segély Egylet testvéri szeretettel hívja Önt is tagjai sorába. Mert a Verhovay Egylet segítőtje akar lenni Önnek is és támasza családjának. Ne késlekedjék tehát, hanem álljon be közzénk, amíg nem késő. Legyen Ön is egyik harcosa ennek a lelkes nagy magyar tábornak.
Jelentkezzen felvételre az Ön lakásához legközelebb eső fiókunknál, avagy kérjen felvilágosítást a címen:

Secretary

VERHOVAY AID ASSOCIATION,
HAZLETON, PA.

István, Lukács János, May János, Sófalvi Ferenc, Lukács Zsigmond, Finta Márton, Szántó Sándor, Kastély Mariska, Kerekes András, Turi János, Molnár György, Kovács, Gellér József, Rosenauer György, Bördi Gy., Lukács József, Lukács József Gor., id. Kerekes András, Kerekes János, Krecsmár István, ifj. Hunyadi János, Hunyadi János legifj., Binder Lőrincz, Goebel János, Balog András, Stankovics Lajos, Bertalan János, Jekisa Pál, Heredovszky K. és neje, Fisher K. József, Gászner József, Biró József, Dale Simon, Malimás György, Keszeg András, Veres Demeter, Kohn Géza, Capretta Károly, Steinbwer Kroly, Kiss Antal, id. Lasztoz Mihály, Mr. Paulovich, Stein Clarence, Hegyi Elek, Csuvaridics János \$1—\$1, Bényi András, Kovács József, Király Sándorné, Druzs Gyula, Druzs Izidor, Kanyo József, Sándor Gergely, Nemes Gyula, Csiki István, Eperjesi János, Tinnes Mihály, Man Vazul, Herbat Imre, Cosentino August, Tóth József, Scott Izsák 50—50 cent, Fullner P. György, Corwin L. Irvon, Pratt W. B. 25—25 cent.
Összesen \$540.75.
A bizottság nevében
Gaál Sándor

A pénzt nem küldték be hozzáknak.

Szerkesztőségünkhöz a következő adományokat küldték be a héten:

Bokányi László, Calorie. W. Va. \$5, Bill Kelemen, Lorade, W. Va. \$3, Székely György, Warfield, Ky. \$10, Hozdik József, Cassandra, Pa. \$5. Ezen összeget beküldtük a Committeehez.

Bill Kelemen adományával a következő levelet küldte be nekünk:
Csatoltan küldök 3 dollárt a Szibériában raboskodó magyarok megmentésére és ezuttal értesít-

tem Önt, hogy a múlt évben ment a gyűjtés a magyarországi gyermekek részére és akkor is felkértem egy illető magyart, hogy legyen segítségemre a gyűjtésben, de az illető azt felelte, hogy ő nem ad és nem is tesz semmit, mert úgy sem küldik haza. Tehát itt gyűjtést nem lehet eszközölni, mert aki azt ki akarja járnai, azt

egy pár jó magyar kineveti. Tehát így elhatároztam, hogy amiben segíteni tudok, azt elküldöm önöknek és többet az illetőnek nem szólok, hogy mire kérnek bennünket az éhez és raboskodó testvéreink. hiszen talán mindenkinek olvassa a lapot, egyiket vagy másikat, és ha szive meg lelke van, segít, amíg nem késő.

Kelemen testvér levelére azt válaszoljuk, hogy ne kedvtelenítse el őt a szivtelen magyarok megjegyzése. A fő az, hogy mindenki önmagával vessen számot. Aki ad, annak jutalom lesz az a tudat, hogy embertársait szenvedésektől mentette meg, aki nem ad, az is meg fogja találni büntetését saját lelkiismeretében.

A magyarországi bányászok sorsa

Szerkesztők korábban megjelent, a magyarországi bányászok sorsára vonatkozó cikkére az alábbi levelet kaptuk:

Tisztelt Himler ur!

Fájó szívvel és megbotránkozással olvastam az óhazai bányásztestvéreink sorsát, hogy a mai huszadik században olyan aljas eszközök alkalmaznak a hétágra kiiskolázott urak. Hát mostan kérdezzük meg a más nemzetséget, hogy ki nyomta el őket, hiszen a saját véreit is elnyomja és mindig el is nyomta, hiszen nagy részüknek a túrhéletlen bánásmód adta a vándorbotot a kezükbe. Hát még most sem tanultak a multból, hiszen ha úgy kezelik a munkáslelket, csak olajat öntenek a tüzre, amely egy kirobban, hogy öket örökre elsöpör a föld színeiről, mert nem hiszem, hogy volna kegyetlenebb vörös terror, amely fölülmulna azon kegyetlenkedéseket, melyeket t. Himler ur tapasztalt személyesen.

Nekem is fontos elintézni valóm volna odahaza, de hát hogy merjen az ember hazamenni, mikor egy 13 éves amerikának lehet lakatot tenni a szájára és hová menjen gyógyirt keresni, mikor az egyik helyen kirugják, a másik helyen pedig pofon vágják a szegényt. Hát úgy van, hogy a szegény mindig csak az emberek söpředékének néztek az óhazai urak, pedig épen a multkori levelemben írtam, hogy jobb volna, ha az egyetértés hurját pengetnék, mert még megfordulhat a kocka és akkor jaj lesz nekik. De tisztelt Himler ur, egy eszmém van, hogy mi amerikai magyarok egy tiltakozó feliratot megesszünk a magyar kormányhoz és hason oda a kormány. hogy a megyei és járási hatóságok egy-

szer és mindenkorra hagyjanak fel azzal a sötét ókorbeli rendszerral, mert ökölbe szorul az ember keze ilyenek hallatán. És miután elismert tény, hogy mi amerikai magyarok nagyon, de nagyon sokat segítünk szerencsétlen hazánkban, úgy remélem, hogy figyelembe venné a kormány a mi tiltakozásunkat is az elkövetett sérelmek helyrehozásával, mert mi amerikai magyarok igen is segítünk újra építeni szerencsétlen szülőhazánkat minden tekintetben. De mikor ilyeneket hall az ember, nem tudja mit tegyen, pedig nagyon helyes az óhazával való ipari fellendítés eszméje is, de hát még attól is elmegy az ember szája ide, mikor az embert bittal és pofonnal szolgálgják ki a mi szeretett szülőhazánkban.

Ezek után kívánva erőt, egészséget Himler urnak testvéri szeretettel

Szobonya István, Blandford Ind.

Szobonya testvér levelére csak annyit jegyzünk meg, hogy mindaz, amit a magyar bányászok az otthoni bányaiparban való részvétel érdekében fessnek, segít a bányászok helyzetén. Mert abban menjen gyógyirt keresni, mikor az egyik helyen kirugják, a másik helyen pedig pofon vágják a szegényt. Hát úgy van, hogy a szegény mindig csak az emberek söpředékének néztek az óhazai urak, pedig épen a multkori levelemben írtam, hogy jobb volna, ha az egyetértés hurját pengetnék, mert még megfordulhat a kocka és akkor jaj lesz nekik. De tisztelt Himler ur, egy eszmém van, hogy mi amerikai magyarok egy tiltakozó feliratot megesszünk a magyar kormányhoz és hason oda a kormány. hogy a megyei és járási hatóságok egy-

KISHIRDETÉSEK.

Szavanként 5 cent minden közlés.

Magyar szénbányászok felvételnél a Monongahela vasuti vonalon Martin és Point Marlon között levő szénbányáinkban. Nem unio bánya, de ugyanaannyit fizetnek, új házak, iskolák, stórok a telepen. Piek és mašina munka. Jelenkezzen személyesen a következő címen: Poland Coal Company J. C. Crawford, Supt. Point Marlon, Pa.

KERESTETÉS.

Kerestetem férjemet, Mészáros Mihályt. Kérem mindazokat, kik tudnak hollétérol, tudassák címévelem. Mészáros Mihályné, Box 414, Manbar, W. Va.

Keresem Kéry Miklóst, aki korábban a Magyar Bányászlapnak volt utazója. Levele érkezett családjától Magyarországból. Kérem őt, vagy a róla tudókat, tudassák hollétérol rokonát. Cím: Arnold Schonwald, 117 West Girard Ave., Philadelphia, Pa.

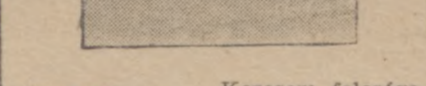
Keresem Tressek István hántó Veszprémi testvéröcsémét. Kérlek kedves öcsém, tudásd velem azonnali címeted és felkértem azon honfitársaimat is, akik tudnak róla, tudassák velem a jelenlegi lakhelyét. Tressek Imre, Box 124, Bradley, Ohio.

Keresem Florean Kitlea, kinek címe Box 46, Meadowbrook, W. Va., keresi Olgyó Saliágyit. Aki tartózkodási helyét tudja, sziveskedjék a címét tudatni, amiért előre is köszönetet mond a fent.

Keresek egy 35-40 év körüli közep-termetű nőt, valláskülönbség nélkül, kihez házasság céljából levelezni szeretnék. Cím: James Bernat, box 104, Lowville, W. Va.

KERESTETÉS.

De a tudomány kitölti valamit s minden szenvedés módja a nyúlás, hogy a szakadás elkerüljön. Mivel a szerencsétlenek elhanyagolják magukat, vagy a diszantergi mutatók előjelét figyelmen kívül hagyják. Mit tesz Ön? Elhanyagolja-e magát, szívóit visel vagy más kezelték használt. A szívókát csak védenem, akár egy vakolat egy öszöndül jelen és mint egy védőszer-mikrodit. A keletés által okozott nyomás megakadályozza a vérkeringést, az érgyengülést izomszövetek dörzsölés által igazítja s megfosztja azokat a táplálástól.

Kerem feleségemet, a ki 1909 május 3-án megszökött azzal az egyénnel, a ki nálam burdon volt és elvitték négy gyermekemet, Juliska, Zoltán, Elemér s Béla. A férfinek felesége és gyermekel vannak az óhazában. Kérem a róla tudókat, tudassák velem címüket. Kérem feleségem beleegyezését ahhoz, hogy az elváltam megindíthassam. Azt is tudatom vele, hogy én megyek az óhazába és a didet megkaphatja az adenal bankban, legyen gondja rá az adót fizetni. Előre is hálaa köszönetet mondok érte. Mike Kutty, Duncan Wood, Ohio, Harrison Company.

OLCSÓ BIRTOKOK. Már az érvben is több farmot eladtam, mint valaha ilyenkor. Pedig a mult év rekord-törő volt azon 8 év alatt, amióta Glenfield környékén a magyarok telepítését folytatom. Azért potyázom el egy a saját, mint a rém biózt farmokat, hogy az ószszel a telepi tészel felhagyva a még kéziratan levő s az amerikai magyarság által folyton sürgetett miyvenek könyv-mathassan. Deára Glenfield rohamos fejlődésének s az itt készülő gyárak miatti lázas építkezéseknél amit sok magyart és yankeket telek-spekulációkra ösztönöznek, én minden elfogadható árat figyelembe veszek. Ép azért csinálók oly óriási forgalmat, amit a lovvillei telek-könyv előhatalmatlanul igazol. Ön is megkaphatja a megfelelő birtokot, ha e tavasszon ellátja a jobb helyre nem teheti pénzét, mintha most arrefelő vesz ingatlant. A saját szemével győződjék meg Glenfield nagyszerű jövőjéről, amit az itt folytatott építkezések tanúsítanak. Az alul felsorolt farmokat sürögöen eladom s levelezést helyett a rögtöni lefozalást ajánlom. Tehát:

1.) 523 acres, sík, kőmentes birtok, 2 ház s melléképületekkel, kút, patak, több ezer eukorfa, 60 hold szántó, a többi legelő s hatalmas erdő: \$7500. Ebből \$5000 cash, a többi 10 évi, hatos kamattal törlesztés. Négy 16 szerszámmal, 13 szarvasmarha, sertések, tyúkoc, nagy gazdasági felszerelés meg szép birtokkal. Három család is megélhet ottan. A gazdaság az óhazába megy s elpotyázva a szép tanár. Közölöm:

2.) 90 acres farm patakkal, jó palta, de tatarozást igénylő házzal. Ára \$1000 cash. Ettől nem messze:

3.) 100 acres, asztal egyenes, kőmentes farm, majdnem mind szántó, de gyenge épületekkel. Ára \$1500 törlesztésre. Továbbá:

4.) 152 acres tehénész farm, repülőháza szornló épületekkel, patak az erdőben. Ára \$2000 félár lefizetés, a többi 10 évi törlesztés, hatos kamattal. Közölöm:

5.) 200 acres, gyönyörű fekvésű birtok a Las Ráz, Dé, Mihályi-féle farmok mellett, gyenge épületekkel, \$2000. Fizetési feltételek mint az előbbinél. Ettől nem messze:

6.) 160 acres farm jó épületekkel, a földjét patak hasítja. 2 16 szerszámmal, 4 tehén 5 borjú, 1 hasas sertés, 15 tyúk, 3 liba s az ószszes gazdasági felszereléssel. Ára \$3500 cash. Továbbá:

7.) 256 acres birtok, jó talaj s megfelelő épületek, 9 tehén, 2 16 szerszámmal s nagy gazdasági felszereléssel, \$800 értéku sztrupfóé készülek. Ára \$5000 törlesztésre. Mellette:

8.) 125 acres üres farm, jó talaj, de elhanyagolt épületekkel, a Salmon River hasítja a farmot. Ára 1000 dollár cash. Szintugy:

9.) 37 acres farm, szép fekvésű, jó épületekkel \$1000 cash

10.) 75 acres, sík, kőmentes farm, megfelelő épületekkel, 2 16 szerszámmal, 1 tehén, fűkaszálo, lovas gereblye, gyopvágó, 2 eke, 2 fogas tengeri üttető töltő ekes, nyitott bugye, feleses kocsi, tejes és nehéz kocsi s apróbb gazdasági eszközök. Ára \$2000. Ebből \$1400 cash, a többi hat évi törlesztés és hat százalékkal. Továbbá:

11.) 310 acres elsőrendű farm, óriási felszerelés, dandy épületek, a falu közepén, komlótermelés, ami évi \$4 ezer dollárt hoz, a havi tevétele 6-700 dollárt tesz ki. Ára \$20.000 fele lefizetésre. A többi évi \$1000 s hatos kamattal. Ily remek farm még nem volt a kezemen. Továbbá:

12.) 20 acres farmocská, a gyönyörű Brantingham nyaralóhelyen, de csak egy rozzant palta s ledőrt ház alapzata van a szép, sík földjén. Ára \$400 cash. Magyar szomszédok a vagy 200száznya van már e szép környéken.

Ezen birtokok és sok más farm leírását megírt az ideál farmjegyzékemben. Irjon érte még ma! E. Mihályi, Glenfield, New York State.

7000-ren halnak meg évente szakadásban.

Hatezer ember hal meg évenként s a halál oka szakadás. Miért? Mivel a szerencsétlenek elhanyagolják magukat, vagy a diszantergi mutatók előjelét figyelmen kívül hagyják. Mit tesz Ön? Elhanyagolja-e magát, szívóit visel vagy más kezelték használt. A szívókát csak védenem, akár egy vakolat egy öszöndül jelen és mint egy védőszer-mikrodit. A keletés által okozott nyomás megakadályozza a vérkeringést, az érgyengülést izomszövetek dörzsölés által igazítja s megfosztja azokat a táplálástól.

De a tudomány kitölti valamit s minden szenvedés módja a nyúlás, hogy a szakadás elkerüljön. Mivel a szerencsétlenek elhanyagolják magukat, vagy a diszantergi mutatók előjelét figyelmen kívül hagyják. Mit tesz Ön? Elhanyagolja-e magát, szívóit visel vagy más kezelték használt. A szívókát csak védenem, akár egy vakolat egy öszöndül jelen és mint egy védőszer-mikrodit. A keletés által okozott nyomás megakadályozza a vérkeringést, az érgyengülést izomszövetek dörzsölés által igazítja s megfosztja azokat a táplálástól.

A PLAPAO PAD aszoron a testhez van illatve lecusztás vagy elmozdulás vesztés nélkül s azért sem a testet nem kezdi ki, sem nem sértheti azt meg. Puhá, mint a bőrny, használata könnyű és olcsó. Munka és alvás közben is használható. Sziljak, csatkok, rugók nincsenek rajta.

Tanulja meg, hogyan lehet elcsúszni természetes módon a nyúlás, hogy a szakadás elkerüljön. Mivel a szerencsétlenek elhanyagolják magukat, vagy a diszantergi mutatók előjelét figyelmen kívül hagyják. Mit tesz Ön? Elhanyagolja-e magát, szívóit visel vagy más kezelték használt. A szívókát csak védenem, akár egy vakolat egy öszöndül jelen és mint egy védőszer-mikrodit. A keletés által okozott nyomás megakadályozza a vérkeringést, az érgyengülést izomszövetek dörzsölés által igazítja s megfosztja azokat a táplálástól.

A PLAPAO PAD aszoron a testhez van illatve lecusztás vagy elmozdulás vesztés nélkül s azért sem a testet nem kezdi ki, sem nem sértheti azt meg. Puhá, mint a bőrny, használata könnyű és olcsó. Munka és alvás közben is használható. Sziljak, csatkok, rugók nincsenek rajta.

Tanulja meg, hogyan lehet elcsúszni természetes módon a nyúlás, hogy a szakadás elkerüljön. Mivel a szerencsétlenek elhanyagolják magukat, vagy a diszantergi mutatók előjelét figyelmen kívül hagyják. Mit tesz Ön? Elhanyagolja-e magát, szívóit visel vagy más kezelték használt. A szívókát csak védenem, akár egy vakolat egy öszöndül jelen és mint egy védőszer-mikrodit. A keletés által okozott nyomás megakadályozza a vérkeringést, az érgyengülést izomszövetek dörzsölés által igazítja s megfosztja azokat a táplálástól.

Tanulja meg, hogyan lehet elcsúszni természetes módon a nyúlás, hogy a szakadás elkerüljön. Mivel a szerencsétlenek elhanyagolják magukat, vagy a diszantergi mutatók előjelét figyelmen kívül hagyják. Mit tesz Ön? Elhanyagolja-e magát, szívóit visel vagy más kezelték használt. A szívókát csak védenem, akár egy vakolat egy öszöndül jelen és mint egy védőszer-mikrodit. A keletés által okozott nyomás megakadályozza a vérkeringést, az érgyengülést izomszövetek dörzsölés által igazítja s megfosztja azokat a táplálástól.

Tanulja meg, hogyan lehet elcsúszni természetes módon a nyúlás, hogy a szakadás elkerüljön. Mivel a szerencsétlenek elhanyagolják magukat, vagy a diszantergi mutatók előjelét figyelmen kívül hagyják. Mit tesz Ön? Elhanyagolja-e magát, szívóit visel vagy más kezelték használt. A szívókát csak védenem, akár egy vakolat egy öszöndül jelen és mint egy védőszer-mikrodit. A keletés által okozott nyomás megakadályozza a vérkeringést, az érgyengülést izomszövetek dörzsölés által igazítja s megfosztja azokat a táplálástól.

Tanulja meg, hogyan lehet elcsúszni természetes módon a nyúlás, hogy a szakadás elkerüljön. Mivel a szerencsétlenek elhanyagolják magukat, vagy a diszantergi mutatók előjelét figyelmen kívül hagyják. Mit tesz Ön? Elhanyagolja-e magát, szívóit visel vagy más kezelték használt. A szívókát csak védenem, akár egy vakolat egy öszöndül jelen és mint egy védőszer-mikrodit. A keletés által okozott nyomás megakadályozza a vérkeringést, az érgyengülést izomszövetek dörzsölés által igazítja s megfosztja azokat a táplálástól.

Tanulja meg, hogyan lehet elcsúszni természetes módon a nyúlás, hogy a szakadás elkerüljön. Mivel a szerencsétlenek elhanyagolják magukat, vagy a diszantergi mutatók előjelét figyelmen kívül hagyják. Mit tesz Ön? Elhanyagolja-e magát, szívóit visel vagy más kezelték használt. A szívókát csak védenem, akár egy vakolat egy öszöndül jelen és mint egy védőszer-mikrodit. A keletés által okozott nyomás megakadályozza a vérkeringést, az érgyengülést izomszövetek dörzsölés által igazítja s megfosztja azokat a táplálástól.

Tanulja meg, hogyan lehet elcsúszni természetes módon a nyúlás, hogy a szakadás elkerüljön. Mivel a szerencsétlenek elhanyagolják magukat, vagy a diszantergi mutatók előjelét figyelmen kívül hagyják. Mit tesz Ön? Elhanyagolja-e magát, szívóit visel vagy más kezelték használt. A szívókát csak védenem, akár egy vakolat egy öszöndül jelen és mint egy védőszer-mikrodit. A keletés által okozott nyomás megakadályozza a vérkeringést, az érgyengülést izomszövetek dörzsölés által igazítja s megfosztja azokat a táplálástól.

Tanulja meg, hogyan lehet elcsúszni természetes módon a nyúlás, hogy a szakadás elkerüljön. Mivel a szerencsétlenek elhanyagolják magukat, vagy a diszantergi mutatók előjelét figyelmen kívül hagyják. Mit tesz Ön? Elhanyagolja-e magát, szívóit visel vagy más kezelték használt. A szívókát csak védenem, akár egy vakolat egy öszöndül jelen és mint egy védőszer-mikrodit. A keletés által okozott nyomás megakadályozza a vérkeringést, az érgyengülést izomszövetek dörzsölés által igazítja s megfosztja azokat a táplálástól.

Tanulja meg, hogyan lehet elcsúszni természetes módon a nyúlás, hogy a szakadás elkerüljön. Mivel a szerencsétlenek elhanyagolják magukat, vagy a diszantergi mutatók előjelét figyelmen kívül hagyják. Mit tesz Ön? Elhanyagolja-e magát, szívóit visel vagy más kezelték használt. A szívókát csak védenem, akár egy vakolat egy öszöndül jelen és mint egy védőszer-mikrodit. A keletés által okozott nyomás megakadályozza a vérkeringést, az érgyengülést izomszövetek dörzsölés által igazítja s megfosztja azokat a táplálástól.

Tanulja meg, hogyan lehet elcsúszni természetes módon a nyúlás, hogy a szakadás elkerüljön. Mivel a szerencsétlenek elhanyagolják magukat, vagy a diszantergi mutatók előjelét figyelmen kívül hagyják. Mit tesz Ön? Elhanyagolja-e magát, szívóit visel vagy más kezelték használt. A szívókát csak védenem, akár egy vakolat egy öszöndül jelen és mint egy védőszer-mikrodit. A keletés által okozott nyomás megakadályozza a vérkeringést, az érgyengülést izomszövetek dörzsölés által igazítja s megfosztja azokat a táplálástól.

Tanulja meg, hogyan lehet elcsúszni természetes módon a nyúlás, hogy a szakadás elkerüljön. Mivel a szerencsétlenek elhanyagolják magukat, vagy a diszantergi mutatók előjelét figyelmen kívül hagyják. Mit tesz Ön? Elhanyagolja-e magát, szívóit visel vagy más kezelték használt. A szívókát csak védenem, akár egy vakolat egy öszöndül jelen és mint egy védőszer-mikrodit. A keletés által okozott nyomás megakadályozza a vérkeringést, az érgyengülést izomszövetek dörzsölés által igazítja s megfosztja azokat a táplálástól.

Tanulja meg, hogyan lehet elcsúszni természetes módon a nyúlás, hogy a szakadás elkerüljön. Mivel a szerencsétlenek elhanyagolják magukat, vagy a diszantergi mutatók előjelét figyelmen kívül hagyják. Mit tesz Ön? Elhanyagolja-e magát, szívóit visel vagy más kezelték használt. A szívókát csak védenem, akár egy vakolat egy öszöndül jelen és mint egy védőszer-mikrodit. A keletés által okozott nyomás megakadályozza a vérkeringést, az érgyengülést izomszövetek dörzsölés által igazítja s megfosztja azokat a táplálástól.

Tanulja meg, hogyan lehet elcsúszni természetes módon a nyúlás, hogy a szakadás elkerüljön. Mivel a szerencsétlenek elhanyagolják magukat, vagy a diszantergi mutatók előjelét figyelmen kívül hagyják. Mit tesz Ön? Elhanyagolja-e magát, szívóit visel vagy más kezelték használt. A szívókát csak védenem, akár egy vakolat egy öszöndül jelen és mint egy védőszer-mikrodit. A keletés által okozott nyomás megakadályozza a vérkeringést, az érgyengülést izomszövetek dörzsölés által igazítja s megfosztja azokat a táplálástól.

Egyleti kalauz.

1. osztály, Homer City, Pa. Elnök Dzurek János, pénztárnok Bónya János, titkár Gyebroszky György, Box 366 Luzerna Mines, Pa.

2. osztály, Deegan, Pa. Elnök Imre Ferenc, pénztárnok Lakatos János, titkár Seps István, Box 27, Deegan, Pa.

3. osztály, Freeburn, W. Va. Elnök Cseh József, pénztárnok Oláh István, titkár Cseh József, Box 71, Edgerton, W. Va.

4. osztály, Thorpe, W. Va. Elnök Kánási László, pénztárnok Sidióvszky József, titkár Sidióvszky Péter, Box 52, Thorpe, W. Va.

5-ik oszt. Mayberry, W. Va. Elnök Rip János, titkár Mihály, pénztárnok Keeskemény István, box 8, Switchback, W. Va., ellenőr Gaál Bertalan, betéglátogató Nagy István, ajtóór Tóbiás Ferenc.

6. oszt. Adena, O. Elnök Bartók Dániel, ellenőr Horváth Károly, titkár Tolnay József, box 228 Adena, O. pénztárnok Kuti Vince, pénztári ellenőr Horváth Károly, számvizsgáló bizottság Stefán Mihály, tromp József, Polyák József, betéglátogatók sorszáma szerint, ajtóór Simon Balázs.

7. osztály, Ruda, Va. Elnök Székely József, ellenőr ifj. Kovács János, titkár Komka Ödön, box 8, Ruda, Va. Pénztárnok Szabó József, jegyző Farkas Viktor, pénztári ellenőr Jakob Ferenc. Hármass bizottság: Márkus János, Szeglia István, Násztal János. Betéglátogató ifj. Kurucz György, zászlóartó ifj. Kurucz György, ajtóór, idős Kurucz György.

8. osztály, Alverda, Pa. Alakult 1919 szeptember 2-án. Titkár Balogh Ferenc, Box 47.

9. osztály, Premier, W. Va. Alakult 1914 június 4-én. Elnök Jancsúr József, ellenőr Orbán András, pénztárnok Jancsúr József, titkár József, Hórnok András, Kéhez minden levél címzendő, címe box 61, Premier, W. Va. Hármastagu bizottság: Orbán András, Nagy Gusztó és Hórnok András. Betéglátogató Orbán András, ajtóór Nagy Gusztó.

10. osztály, Puritan, Pa. Elnök Molnár János, pénztárnok Hunyadi József, titkár Tóth Mihály, R. F. D. 314, Portage, Pa.

11. oszt. Christopher, Ill. Elnök Dézsy István, ellenőr Oláh József, titkár Dézsy Ferenc, jegyző Bial József, pénztárnok Ur János, ellenőr Petró Ferenc, számvizsgáló Pásztor György, leltárnok ifj. Fodor Mihály, hármass tagu bizottság Gerzely János, Oláh József és Fodor István, ajtóór ifj. Fodor Mihály, titkár címe F. Dézsy, Box 44.

12. oszt. Hollister, O. Elnök Pápay Sándor, ellenőr Land János, titkár Pápay Sándor, box 14, Hollister, O. pénztárnok Nagy Ferenc, jegyző Sertőz Mihály, ellenőr Kovács József, számvizsgáló Dancs János, betéglátogatók Sertőz Sándor és Sertőz Mihály, hármass bizottság Elek János, Sándor István, Sertőz József, kis könyv vezető Sertőz József, ajtóór a gyűlésen nevezetik ki az elnök által.

13. osztály, Millfield, O. Elnök Ádám János, pénztárnok Mészáros Lajos, titkár Mészáros József, Box 8, Millfield, O.

14. oszt. Monaville, W. Va. Elnök Vessprémi Sándor, ellenőr Piri Sándor, titkár Németh József, box 125, Monaville, W. Va. jegyző Luky Károly, pénztári ellenőr Horváth József, hármass bizottság Kulbér József, Gerzsenyi István, Szalay Mátyás, betéglátogató Kiss Géza, ajtóór Valány László.

15. oszt. Bruceville, Ind. Elnök Farkas Máté, titkár Szees-kó Gábor, box 166, Bruceville, Ind., pénztárnok Szabó József, ellenőr és betéglátogató Bokor József, ajtóór Vas Rigó János.

16. oszt. Ethel, W. Va. Elnök Kardos Dániel, ellenőr Lapostyán Ferenc, titkár Kanyok János, pénztárnok Ladányi István, jegyző Ádám István, pénztári ellenőr Szapovics András, kiskönyvvezető Tamás János, három tagu bizottság Bordás Sámuel, Bicsi János, Cseh Ádám, betéglátogató Marosán György, Balogh Mihály, ajtóór Molnár Imre.

17. osztály, Rossiter, Pa. Elnök Vadász János, pénztárnok Nagy Mihály, titkár Nagy Zsigmond, Box 421, Rossiter, Pa.

18. osztály, Sagamore, Pa. Alakult szeptember 2, 1919. Elnök Szabó Cs. János, pénztárnok Box 156, Sagamore, Pa.

19. osztály, Witherbee, N. Y. Elnök Szabó Pál, ellenőr Szőke János, titkár Steger Márton, box 253, pénztárnok Steger Márton, jegyző ellenőr Székely Mihály, betéglátogató Helmecci János, ajtóór Rinyu András.

20. oszt. Lynch, Ky. Elnök Csáky József, ellenőr Bévész Balázs, titkár Szász Ágoston, box 43, Benhám, Ky., pénztárnok Lukovics János, jegyző Dunga Ferenc, pénztári ellenőr Roszopovics Sándor, hármastagu bizottság Rotos János, Balázs József, Szász Ágoston, betéglátogató ifj. Csáky József.

21. oszt. Sharon, Pa. Elnök Bulát Mihály, ellenőr Baborsky Albert, pénztárnok Demeter Lajos, titkár Zsóka János, jegyző Dió András, pénztári ellenőr Székely Sándor. Hármass tagu bizottság Nagy Gyula, Birtalan Pál, Szalkay Pál, betéglátogatók Székely Ferenc és Török János, zászlóartó Ötves Sándor, ajtóór Molnár Gáspár.

22. osztály, Large, Pa. Elnök Kovács Imre, Box 194, Large, Pa.

23. osztály, Berwick, Pa. Elnök Kóvics János, ajtóór Lónyai János.

24. oszt. Expedit, Pa. Elnök Kriston János, ellenőr Fodor József, titkár Sötér Rudolf, Expedit, Pa, box 32, jegyző Lőcsés József, pénztárnok Varga István, számvizsgáló Kovács István, hármass bizottság Demján József, Fodor József, Solli István, betéglátogató Fodor József, női betéglátogató Ipacs János, zászlóartó Szekeres Márton, ajtóór Szemán János.

25. oszt. Iselin, Pa. Elnök Geese András, ellenőr ifj. Gordos Tamás, titkár Kucsera János, Box 235, Iselin, Pa., pénztárnok Gordos Árpád, pénztári ellenőr Tolgy Pál, bizottsági tagok Kucsera Sándor, Gordos András, zászlóartó Bosó István, betéglátogató Flóó András, ajtóór Rusznayk József.

26. oszt. Warfield, Ky. Elnök Fekete János, titkár Gaál Antal, jegyző Bakó János, pénztárnok Varga Mihály, ellenőr Láng Jenő és Szigeti József, betéglátogató Steffel Ferenc.

27. osztály Soldier, Pa. Elnök Veres József, titkár Begyik János, pénztárnok Palugyal Miksz, számvizsgáló ellenőr Dombi László.

28. osztály, Edry, Pa. Elnök Csavanyák Albert, pénztárnok Szlancsik János, titkár Miklóssik Pál, Box 96, Edry, Pa.

29. osztály Cleveland, O. Elnök Soltész János, 3218 W. 32 St., Cleveland, O.

30. osztály, Heilwood, Pa. 30-ik fiók. Elnök és jegyző: Pethő Lajos, titkár és betéglátogató Csernás István, Box 263, pénztárnok Wiszokay Mihály, ellenőr Konrad József, Box 263, ajtóór Csitár István. Gyűléseit tartja minden hó 2-ik vasárnapján.

Első Kohányi Thimér Amerikai és Magyarországi Egyesült Magyar Munkás Bs. Egylet fiókjainak tisztikara.

1. osztály, Homer City, Pa. Elnök Dzurek János, pénztárnok Bónya János, titkár Gyebroszky György, Box 366 Luzerna Mines, Pa.

2. osztály, Deegan, Pa. Elnök Imre Ferenc, pénztárnok Lakatos János, titkár Seps István, Box 27, Deegan, Pa.

3. osztály, Freeburn, W. Va. Elnök Cseh József, pénztárnok Oláh István, titkár Cseh József, Box 71, Edgerton, W. Va.

4. osztály, Thorpe, W. Va. Elnök Kánási László, pénztárnok Sidióvszky József, titkár Sidióvszky Péter, Box 52, Thorpe, W. Va.

5-ik oszt. Mayberry, W. Va. Elnök Rip János, titkár Mihály, pénztárnok Keeskemény István, box 8, Switchback, W. Va., ellenőr Gaál Bertalan, betéglátogató Nagy István, ajtóór Tóbiás Ferenc.

6. oszt. Adena, O. Elnök Bartók Dániel, ellenőr Horváth Károly, titkár Tolnay József, box 228 Adena, O. pénztárnok Kuti Vince, pénztári ellenőr Horváth Károly, számvizsgáló bizottság Stefán Mihály, tromp József, Polyák József, betéglátogatók sorszáma szerint, ajtóór Simon Balázs.

7. osztály, Ruda, Va. Elnök Székely József, ellenőr ifj. Kovács János, titkár Komka Ödön, box 8, Ruda, Va. Pénztárnok Szabó József, jegyző Farkas Viktor, pénztári ellenőr Jakob Ferenc. Hármass bizottság: Márkus János, Szeglia István, Násztal János. Betéglátogató ifj. Kurucz György, zászlóartó ifj. Kurucz György, ajtóór, idős Kurucz György.

8. osztály, Alverda, Pa. Alakult 1919 szeptember 2-án. Titkár Balogh Ferenc, Box 47.

9. osztály, Premier, W. Va. Alakult 1914 június 4-én. Elnök Jancsúr Józse